

МѢСЯ ІА́ННУА́РІА,
ВЪ ІІ-Й ДЕ́НЬ.

[МѢСЯ ІУ́НІА, ВЪ ІА-Й ДЕ́НЬ.]

ПА́МЯТЬ СѢ́ДМЬХЪ
Е́РМУ́ЛА ІЪ СТРАТОНІ́ВА,
МУ́ЧЕНИКЪ СѢ́ДМЬСКИХЪ
[БѢЛГРА́ДСКИХЪ]

[ДОПÓЛНЕННАЯ БДѢ́ННАЯ СЛУ́ЖБА,
ПРО́ЛОГЪ ІЪ ТРИ́ ЖИТІ́А].

МѢСЯЦА ІАННУАРІА, ВЪ ПІ-Й ДЕНЬ.

[МѢСЯЦА ІУНІА, ВЪ Я-Й ДЕНЬ.]

ОДАНІЕ БОЖАВЛЕНІА ГДА БГА
И СПСА НАШЕГО ІИСА ХРТА:*1

И ПАМЯТЬ СТЫХЪ ЕРМИЛА И СТРАТОНІКА,
МУЧЕНИКЪ СЪГІДОУЮЩИХЪ [БЪЛГАРСКИХЪ].*2

[ИЩЕ ИЗВОЛИТЪ ПРЕДСТОАТЕЛЬ,*3 ТВОРИМЪ БДЕНІЕ.]

НА ВЕЛИЦѢЙ ВЕЧЕРНИ.

На ГДН, ВОЗВѢХЪ: СТИХИРЫ НА ПРАЗДНИКА Д, И МЧНИКОВЪ С.*4

СТИХИРЫ ПРАЗДНИКА, ГЛАСЪ В. Самогласны. [Іоанна монаха]:

Просвѣтителю нашего, * просвѣщающаго всакаго члвчка, * вндѣвъ
прѣтеча крѣпчнса пришедша, * радуетса дшшею и препѣцетъ. * рѣкою
показуетъ егò, * и глголетъ людемъ: * сей избавлѣи іила, * свободѣи
насъ ѿ неслѣнїа. * ѿ, безгрѣшный хрѣте, вѣе нашъ, * слава тебе!

^{1*} у Србској Православној Цркви Оданије празника Богојављења се врши дан раније, због сутрашњег великог празника свт. Саве, I архиеп. Србскога. Св. муч. Ермил и Стратоник помињу се у Месецословима и 1. јуна.

^{2*} текст службе је приређен према два издања: 1) **Минія мѣсѣцѣхъ Іаннуарїи**, Московский Сретенский монастырь, издательство „Правило веры“, Москва 1996. – репринтное воспроизведение издания: **Кіевѣхъ. Въ чѣпографїи кїевско-печѣрскої лавры. „Дѣи гѣда** (с дополнениями), стр. 390-408; и 2) „Београдски мученици Ермил и Стратоник и преподобни Јустин Телијски: житија и службе“, приредили Р. Поповић и П. Миодраг, Академија СПЦ за уметност и конзервацију, Београд 2013. године, стр. 33-51. Текст је минимално доредигован, допуњен у мањој мери новонаписаним деловима, а у већој прерађеним деловима из разних богослужбених текстова (претежно 25-26. јануара 2014. г., и од 1. до 15. јануара 2015. г.). Накнадна редакција је урађена од 6. до 8. маја 2020. г.

^{3*} месни архијереј, настојатељ или старешина цркве. У Београдско-карловачкој архиепископији (и деловима других епархија које својим делом улазе у територију града Београда – Сремској, Банатској и Шумадијској) служити бдење, а у осталима као светима са Великим славословљем.

^{4*} или на 8: 3 Празника, 3 светих, и 2 других; а 1 преосталу на Литији (ако хоћеш).

Избавителю нашему, * ѿ раба крещаемъ, * и дѣла пришествїемъ
 свидѣтельствемъ, * оужасошася зрѣще аггльскаа вѣннства. * гласъ
 же съ нѣсѣ принесѣа ѿ ѿца: * сїи, ѣгоже прѣтеча рѣкою крещаетъ, * сїи
 мой ѣсть возлюбленный, * ѿ немже бѣговолїхъ. * хрѣте бже нашъ, *
 слава тебе.

Иорданскїа стрѣи тебе источника прїаша, * и оутѣшитель въ вѣдѣ
 голубїнѣ схождаше, * приклонаетъ верхъ приклонївый нѣбѣ, * зовѣтъ
 и вопїетъ брѣнїе зиждителю: * что ми повелѣвалѣши, ѣже выше менѣ; *
 азъ трѣбю твоегѡ крѣченїа. * ѿ безгрѣшный хрѣте, бже нашъ, * слава
 тебе!

Гпстї хотѣ заблудшаго члвѣка, * не не сподобилѣа сїи въ рабїи
 зракъ ѡблещїа: * подобаше бо тебе, влцѣ и бгѸ, * воспрїати
 наша за ны, * тебе бо крещашася плѣтїю, избавителю, * ѡставленїа
 сподобилъ сїи насъ. * чѣмже вопїемъ ти: * хрѣте, бже нашъ, * слава тебе.

Стїхїры мѣникѡвъ, гласъ ѡ.

По: Далъ сїи знаменїе:

Ермїаъ славный, * и бгомудрый стратонїкъ, * двѡнца чданаа, * трѣцѸ
 неозданнѸ исповѣдающе, * многобѡжнѸ лѣтъ * по многїхъ
 ранахъ и мѣкахъ побѣдїша: * и побѣды вѣнцѣмъ вѣнчавшеся, * молатца
 даровати * концѣмъ мїрѸ и млть.

Глова бѣвъ, мѣниче, * слвжїтель, ѣрмїле, * избрѣнїе
 бжѣтвеннагѡ дѣа, * теченїемъ крове * сїенїа ѡдежда ѡбагрївъ,
 * сїеннѣйшѸ истиннѡ, * и свѣтлѣйшѸ сїю совершилъ сїи: * и нѣнѣ
 въ царствїа мѣслѣннаа прешѣлъ сїи, * млтвенникъ чтѣщїхъ тѣ
 бываа теплѣйшїи.

Оскорды претерпѣвше, * повелѣньми мѣцагѡ, * въ кошннцѸ
 ввержени бїсте, * и кончїнѸ блженнѸ, * и оудавленїе водъ ѡба
 прїемше, * многокѡзненнаго врага сїми мѣдрѣ оудавїсте. * и нѣнѣ
 жїтельствоете прерѣдѡстнѡ на нѣсѣхъ, * ѿ всѣхъ молатцеся, *
 страдальцы дѡблѣйшїи.

Ины стѣхѣры мѣникоу, глаголю чѹже.

По: Гакъ добла:

Посѹбствѣемъ бжѣтвеннаго дѣла, стрѣпотѣрцы сѣи, * ѡдолѣвши
сѹпостатѹ, гакъ воини неповѣдимѣи, * ѣрмѣле и стратониче,
бѣоблѣженнѣи: * сѹрѹжемъ вѣры, дѹшевредныа волики ѡгнасте, * и
законнѹ совершивше подвигоу своѣю, * со вѣсѣми страдальцы ѡ хрѣста бѣа
оѹвѣнчастеса, * ѿ! мѹченицы преблѣженнѣи.

Съ нѣсѣ ѡ аггѣла оѹкрѣплѣемѣи, * мѹченїа различнаа доблественноу
претерпѣсте, * и до конца врагѹ ѡдолѣсте, * ѣрмѣле и стратониче,
достославнѣи: * напоследокъ въ дѹнаѣи вверженѣи, * оѹтоплѣнїе сверѣпое
подѣсте: * и страданьми вашиими бѣа пролавнесте, * и самѣи создастеса
гакъ каменїе живо въ жилище бжѣе дѣомъ, * ѿ! мѹченицы всехвальнѣи.

Ѹцарѣа земнаго понѹждаемѣи лжебогѹмъ жрѣти, * црѣю нѣномѹ
работати вельми возжелѣсте, * ѣрмѣле и стратониче, бѣомѹдреннѣи:
* сего ради мѹки многообразныа претерпѣсте, * и оѹтоплѣнїе водное и
нѹжданю смѣрть, * но востекѹсте ко вѣнцедателю хрѣстѹ, * и сочетастеса
ликѹмъ мѣническимъ, * ѡ мирѣ всегда молащеса.

Главо, мѣникоу, глаголю ѿ [Зорастова]:

Ѹвсѣчтѣмъ праздничеу вашемъ свѣтлоу красѹетса, * гакъ мѣни
чѣдъ многихъ хрѣстѹ привѣдшаа, * бѣохранїмаа црѣковь, патрїархїа
сѣрбскаа: * наипаче радѹетса первопрѣтольнаа ѣаже митрополїа вѣлградскаа,
* гакъ начѣтки мѹченикоу своїхъ двоїцѹ прекраснѹ томѹ принѣсшаа: *
созываюци всѣа бл҃гочтѣвыа къ цѣенномѹ торжествѹ ихъ, * съ ними же
прѣздѹюци и прѣчтнѣи собѹръ вѣлградскихъ мѹченикоу: * тѣхъ млѣтвами,
хрѣте бжѣ, * црѣковь твою, жительство твоѣ * въ мирѣ глѹбоцеу соблюди,
* и въ вѣкѣхъ вѣка сохрани.

И нынѣ, праздника, глаголю ѿ [вѹзантїево]:

Приклонїахъ сѣи главоу прѣтечи, * сокровишѣхъ сѣи главоу смїсѣвъ: *
пришедъ въ стрѣди, * просвѣтилъ сѣи всѣхъ сѣкаа, * ѣже славити
тѣа, сїсе, * просвѣтителѣа дѹшъ нашихъ.

Входъ. Прокіменъ днѣ. Ѣ чтѣніа трѣ мѣническая.

На лѣтѣи:

Стѣхѣра праздника [и храма], и стѣхѣры мѣниковъ.

Стѣхѣра праздника, гласъ д. Самогласна. [Космы монаха]:

Вдѣвѣаиша свѣтомъ, ѣакъ ризою, * насъ ради по намъ быти сподобилса ѣсть, * во стрѣи ѡдѣвѣетса днѣсь іорданскіа: * не самъ сѣхъ ко ѡчищенію трѣвѣа, * но намъ собою оустроѣаи порожденіе. * Ѧ чѣдее! * безъ ѡгна ѡзварѣетъ, * и назидѣетъ безъ сокрѣшеніа, * и спѣетъ въ негѣ просвѣщѣемъ, * хрѣтосъ бѣ и спѣа дѣшъ нашихъ.

Стѣхѣры мѣниковъ, гласъ д.

По: Ѣакъ дѣла:

Ѣакъ свѣзды многосвѣтлыа, * на твѣрди нѣнѣи ѣаишъ возсіавшыа, * стрѣтотерпцы прехвѣльни, ѣрмѣле и стратоніче, * свѣтлостію страданій вашихъ * свѣтла ѡзарѣте всю подѣлнечнѣю: * дѣмшнскихъ ѡмраченій и стрѣтей нахожденій насъ ѡзнимающе. * тѣмже днѣсь, блговѣрныхъ сословіа, сошѣдшеса, * пѣсньми лѣпоподобными всечтѣнѣю пѣмать вашѣ восхвалѣемъ, * и хрѣтова просвѣщеніа празднество ѡдающе възиграемъ. [Гласъ ѣ:]

Чдній ѣрмѣле и дѣвный стратоніче, * стрѣтотерпцы бѣомѣдрин, * пѣсньми сѣенными почитаемъ васъ: * бѣа во истиннаго предъ мѣчителемъ слочестівымъ дѣблественнѣ исповѣдающе, * многобѣжнѣю прелѣтъ погрѣзисте * оуптоплѣнемъ вашимъ въ стрѣахъ дѣнаискихъ, * и ѡ хрѣта бѣа * неѣвѣдѣемыми вѣнцѣи славы нѣныа оувѣнчѣстеса. [Гласъ ѣ:]

Слочестівагѣ мѣчитела безѣмное велѣніе, * во ѣже поклонѣтиса и жертвоприносѣти бездѣшнымъ ідолѣмъ, * блженный ѣрмѣле и мѣдрый стратоніче мѣжеки пограмиште, * и пострадавше самовѣльнѣ и терпѣлиководшнѣ, * съ дѣброю надеждою бѣдѣщихъ блгъ, * вѣнцѣи нечлѣнными оувѣзѣстеса: * ѡ всемъ мѣрѣ и ѡ насъ грѣшныхъ * хрѣтѣ бѣѣ всегда молѣтеса, * Ѧ! мѣченицы всехвѣльни. **Глава, гласъ тѣже:**

Гослѣвіе бѣговѣнчѣнное нынѣ прїемлетъ * двѣнцѣ мѣченикѣхъ прекраснѣю,
 * оуптоплѣніе въ днѣе сверѣпое * за хрїста добрѣ претерпѣвшѣю. * ѿ!
 мѣниколюбцы, прїидїте, * торжествѣомъ нынѣшнимъ бѣолѣпнѣю
 насладимса, * ѡ сѣвѣннѣю пѣмѣтъ ѡхъ совершѣюще, возопїимъ: * ѿ!
 мѣченицы добропобѣднѣи, мѣтвѣми вѣшнимъ, * воздвїзѣнїѣ безвѣжнѣкѣхъ
 сѣвѣтнѣхъ сокрѣшѣйте, * ѡ прїевѣгѣющнѣхъ вѣмъ ѡзбавлѣйте * всѣкнѣхъ
 вѣрѣжнѣхъ ѡвѣстоѣнїи. **И нынѣ, прѣзднѣка, глѣсѣ ѡ. [ѡнатѣліево]:**

Днѣсь тѣварѣ просѣвѣщѣетса, * днѣсь всѣчѣскаѣ веселѣтса, * невѣснаѣ
 вѣкѣнѣ ѡ земнѣѣ, * ѡггѣлн ѡ члѣвѣцы смѣшѣютса: * ѡдѣже во црѣво
 прїшѣстѣе, * ѡ чнѣхъ прїхѣднѣтъ. * тѣцѣмъ оубѣ на іорданѣхъ, * ѡ вїднѣмъ
 всѣ іѡаннѣ, * кѣкѣ крещѣетъ вѣрѣхъ нерѣкотѣворѣннѣѣ ѡ безгрѣшнѣѣ: *
 тѣмѣже ѡплѣскѣннѣ глѣсѣ прїпѣвѣюще, * соглѣснѣю возопїемъ: * ѡвѣсѣ бѣтъ
 бѣжнѣ сѣснѣтельнаѣ вѣтѣмъ члѣвѣкѣмъ, * ѡзарѣющнѣ ѡ подающнѣ вѣрнѣмъ
 вѣлїю мѣтъ.

На стїхѣвнѣ: [стїхнѣры прѣзднѣка, глѣсѣ вѣ. Самоглѣсны. [ѡнатѣліевѣ]:

На іорданѣстѣннѣ рѣцѣ * вїдѣвѣхъ тѣѣ іѡаннѣхъ кѣ себѣ глѣдѣща,
 глѣгѣлаше: * хрїстѣ бѣже, чѣтѣ кѣ рабѣ прїшѣлѣхъ ѣснѣ, * сквѣрнѣ не
 ѡмнѣѣ, глѣн; * во ѡмѣ же чїе тѣѣ крещѣѣ; * ѿцѣ; но тогѣ нѣснѣшнѣ въ себѣ.
 * снѣ; но самъ ѣснѣ воплотнѣвнѣсѣ. * дѣѣ сѣгѣгѣ; ѡ сѣгѣ вѣснѣ даѣтнѣ
 вѣрнѣмъ оустѣѣ: * ѡвлѣйсѣ бѣже, помнѣлѣѣ ѡ насѣ.

Стїхѣ: Мѣре вїдѣѣ ѡ побѣжѣ, * іорданѣхъ возвратнѣсѣ вѣпѣтъ.*⁵

Вїдѣша тѣѣ вѣды, бѣже, * вїдѣша тѣѣ вѣды, ѡ оубѣѣсѣсѣ: * кѣ
 тѣвоѣѣ во слѣвѣ прѣтнѣвѣрѣтнѣ хѣрѣвнѣмнѣ не мѣгѣтѣ, * ннѣжѣ
 вѣнрѣтнѣ сѣрафнѣмнѣ, * но со стѣрахѣмъ прѣдѣстоѣще, * ѿвнѣ оубѣ нѣсѣтѣ, *
 ѿвнѣ же слѣвѣтѣ снѣлѣ тѣвоѣ. * сѣ ннѣмнѣже, цѣдрѣ, возвѣщѣемъ хѣвалѣ
 тѣвоѣ, глѣгѣюще: * ѡвлѣйсѣ бѣже, помнѣлѣѣ ѡ насѣ.

Стїхѣ: Чѣтѣ тнѣ ѣстѣ, мѣре, ѡкѣ побѣгло ѣснѣ, * ѡ тѣвѣ, іорданѣ, ѡкѣ
 возвратнѣсѣ ѣснѣ вѣпѣтъ;*⁶

⁵* Пс. 113,3.

⁶* Пс. 113,5.

Днесь нѣсѣ ѡ землѣ творецъ * приходитъ плѣтїю на іорданъ, *
 Акреценїа просѣ безгрѣшный, * да ѡчїститъ мїръ ѿ лѣсти вражіа,
 * ѡ крецаѣтца ѿ раба вѣка всѣческихъ, * ѡ ѡчищенїе водою рѣдѣ
 члвчеческомѣ дѣрѣтца. * томѣ возопїемъ: * ѡвлѣйца бже нѣшъ, слава тебѣ.

И] стїхїры мѣнникѣвъ, гласъ ѡ:

Стїхъ: Сѣбїмъ, ѡже сѣтъ на землѣ сѣгѣ, * оуднѣ гдѣ всѣ хотѣнїа
 своѣ въ нїхъ].*7

Мѡжеки мѡки многобразныа претерпѣша, * ѡ вражіа
 возношенїа низложиша, * дерзостнѣ предъ мѡчїтелемъ
 ѡсповѣдающе, стѣпотоѣрпцы всеблженнїи, * нѣсѣ радї плѣтїю ѡвлѣшасѣ, *
 ѡ крѣченїе ѿ іѡанна во іорданѣ прїемша, * ѡ мїръ просвѣщенїе ѡ
 безстрастїе ѡсточївша.

Стїхъ: Воззваша прѣнїи, ѡ гдѣ оуднѣшѣ ѡхъ: * ѡ ѿ всѣхъ скорбей ѡхъ,
 ѡзбѣви ѡхъ.*8

Срмѣлъ предѣбный ѡ стратонїкѣ преслѣбный вкѡпѣ пострадаша: * ѡ
 ѡсповѣданїемъ своїмъ ѡакѣ свѣтїла на твѣрдї возсїаша, * мѡченїа
 мнѡга бѡдреннѣ претерпѣша, * ѡ вѣнцы нетлѣбными ѿ хрїста
 подвїгоположника оуднѣшасѣ: * ѡвлѣшасѣ жѣртвы пречїстѣа ѡ
 бѣгѡпрїѣтныа, * бѣгѡвѡннаа ѡ всебѣильнаа прїношенїа, * столпї же
 непоколебїмїи бѣгѡчїтїа.

Стїхъ: Мнѡги скѡрби прѣвѣднѣмъ, * ѡ ѿ всѣхъ ѡхъ ѡзбѣвїтъ ѡ гдѣ.*9

Съ темнїцѣ вѣржени ѡ заключени, мѡченицы прїсноблженнїи: *
 жѣзлїемъ ѡковани ѡ мѣдѣными пѣлцѣми бїени, * неадѣнїемъ
 лѣбтѣмъ ѡ долготнѣю жѣждею оуднѣмѣни, * напослѣдокъ въ мрѣжѣ
 свѣзани ѡ въ дѣнѣ оуднѣплени, * нѣжднѣю смѣртъ бѣгѡнадѣжднѣ прїѣша: *
 ѡ къ нестѣртѣемѣнїи жїзнї прѣстѣавлѣшасѣ, * въ небѣснаа ѡбнтѣлїца
 вселїшасѣ, * ѡдѣже со всѣми стѣбїми свѣтлѣ крадѣютца.

* Пс. 15,3. Уколико на Стиховѣе певамо само стїхире мученикѣ, онда овај стїх не треба.

* Пс. 33,18.

* Пс. 33,20.

Глѣва, глѣсз ѿ:

Хрѣта члѣвколюбца возлюбльше, * мѹченицы всехвѣльни, *
 Хдѣмшншмз слѹжити шрѣкше, * ѡ ѡ временнѣй жнзни небрегше, *
 тогѡ свѣтомз ѡзаршася: * ѡполченїемз же вѣры восрѹжившеся, *
 мѹчителя идолопоклоннагѡ посрамнша. * ѡрмѣла преслѣбный ѡ стратонікз
 тревогѣтый, * со ѡцѣмз ѡ дѹомз хрѣта славнома поѡще, * вѣнѹ молѣтсѧ
 во ѡже спсѣтисѧ нѧмз.

ѿ нынѣ, празника, глѣсз ѡ. [Феофаново]:

Ѹже ѡ двѣ слнцѣ, * вѣда, ѡже ѡ неплѡдове, свѣтнльникз свѣтлый *
 Ѹво іорданѣ проѡща крещенїа, * ѡѹжасомз ѡ радостїю вопїаше кз
 немѹ: * тѣ ма ѡстїи, вѣко, * бжѣтвеннымз гѡвленїемз твоимз.

Тропарь мѹчннкѡвз, *10 глѣсз ѿ. [Зорѣстовз].*11

По: ѿкѡ начѣткн:

ѿкѡ начѣтокз многочнсленныхъ мѹченикз своихъ, * первопрѣбнла
 ѿсѣрвскаѧ митрополїа бѣлградскаѧ: * днѣсь прнноснтз тебѣ, гдн, *
 насаднтелю тѣврн, прензрѣднѹ дѡнцѹ: * ѡрмѣла сѣеннаго ѡ стратоніка
 дѡблественнаго, * вѣрѹ непостыднѹ ѡ исповѣданїе чнстѡе тебѣ
 прннесшыѧ, * ѡ ѡѹтопленїемз тебѣ радн кз днѧе себѣ ѡчнстнвшыѧ. *
 тѣхъ млѣтвами, ѿкѡ ѡдннз млѣрз, * помнлѹ ѡ спсѣ дѹшы нѧша.

ѿнз тропарь, глѣсз ѿ:*12

Гѣн мѹченицы, вѣрою исповѣдавшн прѣдцнѹ трѣцѹ: * слѣбный ѡ
 непѡвѣднмый ѡрмѣле, * непоколебнмый ѡ бжѣтвенный стратонїче: *
 сопрнчѣстнцы прѣдмнѧ славы вѣкше, * молнтсѧ ѡ ѡже дарѡвѣтисѧ
 нѧмз вѣлїей млѣтн.

^{10*} у „Минеїма“ је дат општи тропар мученицима, који се овде изоставља, пошто имамо два нов(онаписан)а тропарѧ.

^{11*} састављен уочи Празника 25. јануара 2012. г., а измењено на Празник 26. јануара 2012. г.

^{12*} тропар узет из програма „Menologion 3.0“ преведен са енглеског језика и прерађен: **Troparion of Ss Hermylos and Stratonicos, tone 3: O** holy Martyrs who have faithfully confessed the transcendent Trinity, / renowned and invincible Hermylos / and steadfast, godly Stratonicos: / since you partake of the glory that surpasses understanding, / pray that we may be granted great mercy.

И тропарь праздника, гласъ а:

Во іорданѣ крещаяущѣа тебе, гди, * прѣческое іавнїа поклонѣнїе: *
 родителевъ во гласъ свидѣтельствоваше тебе, * возлюбленнаго тѣа
 сїна именовѣа, * и дхъ въ видѣ голубїнѣ, * извѣстествоваше словесѣ
 оутвержденїе. * іавлѣйсѣ хрѣтѣ бже, и мїръ просвѣщѣй, * слава тебе.

НА УТРОНИ.

На Бгъ гдѣ: тропарь праздника, гласъ а:

Во іорданѣ крещаяущѣа тебе, гди:

Тропарь мѣниквѣхъ, гласъ г:

Сѣи мѣчєницы, вѣрою исповѣдавшїи:

Глава, тропарь мѣниквѣхъ, гласъ и:

Икѣ начѣтокъ многочисленныхъ:

И нынѣ праздника.

По І-й кадїемѣ: сѣдѣленъ, гласъ д.

По: Іавнїа сїи:

Митрополїю бѣлградскѣю всечїтнѣю, * іакѣ звѣзды многосвѣтлыа
 мѣсленнѣ ѡзарѣете, * и вѣрныа люди сѣа всегда просвѣщѣете, *
 и къ бѣоразумїю мѣдрѣ наставлѣете: * ѿ! сѣрмѣле и стратонїче,
 мѣчєницы всеславнїи, * ѡрѣжницы хрѣтѣ бга непобѣдїмїи. [Дважды.]

Глава, и нынѣ, праздника, гласъ тѣйже.

По: Скорѣ предварї:

Стрѣи ѡсѣилъ сїи іорданскїа, * державѣ сокрѣшилъ сїи грѣхѣвнѣю,
 * хрѣтѣ бже нашъ: * преклонїлъ сїи себѣ длани прѣтечевѣ, * и сїслъ
 сїи ѿ лѣстїи члѣвчєскїй родъ. * тѣмже тѣа мѣлимъ: * сїи души нашѣ.

По вѣ-и кадѣлемѣ: сѣдѣленъ, гласъ д̄.

Пѣ: Вознесѣица на крѣтѣхъ:

Вѣшнаго промысломъ невлѣзненноу * прискорбный пѣтъ страданѣа
 и просѣдше, стѣтотѣрпцы стѣи, * разнообрѣзнаа мѣчениа подѣсте, *
 и конѣцъ въ дѣнае оутопленѣемъ прѣдѣсте, * и къ широтѣ црѣтвѣа нѣнаго
 преминѣсте, * блага вамъ оутотѣваннаа воспрѣвше: * и дѣже приену ѡ
 насъ молѣтеца, * ѿ! мѣченицы бѣгомѣрѣи. [Дважды.]

Гласъ, и нынѣ, празника, гласъ тѣойже.

Пѣ: Оудивѣца ѡсиофъ:

Иордане рѣкѣ, * что оудивѣла ѣси, зрѣ невидимаго нага; * видѣхъ и
 вострепетѣхъ, речѣ, * и какъ бо сегѣ не хотѣхъ оустрашѣтиса и
 зайти; * аггѣи ѣгѣ оустрашѣшаса зрѣце, * оужасѣа нѣо, и земла
 вострепетѣ, * и смѣтеца море, и всѣ видимаа и невидимаа. * хрѣтѣс
 гавѣца на иорданѣ ѡсѣити воды.

Полѣелѣй. Величанѣе:

Величѣемъ васъ, * стѣи мѣченицы сѣггидѣонстѣи, * ѣрмѣле и
 стратонѣче: * и чтѣмъ чтѣнаа страданѣа ваща, * гѣже за хрѣта
 претерпѣли ѣстѣ.

Псаломъ избранный: Бѣгъ намъ прибѣжице и сила:^{*13}

По полѣелѣи: сѣдѣленъ, гласъ ӣ.

Пѣ: Премѣрости:

Всѣзани ѡ мѣчителей вѣсте, * и въ дѣнае оутопленѣи, стѣи: * вѣрѣ
 же соблюдше, * хрѣта бѣа доблественноу исповѣдасте: * бжѣтвеннымъ
 раченѣемъ распалѣемъ, * немощи члѣвческагоу ѣстѣствѣа небрегѣсте: *
 ѡонѣдѣже гѣкѣ свѣтѣла всѣмѣ мѣрѣ просѣдѣсте, * вселеннѣю исправленѣми
 вашими просвѣщающе, * и дѣа блѣтѣю всѣ люди ѡзарѣюще. * молѣте
 хрѣта бѣа, стѣтотѣрпцы всеблѣженнѣи: * даровѣти грѣхѣвъ ѡставленѣе *
 празндѣующымъ стѣю памѣть ващу. [Дважды.]

^{13*} Пс. 45,2.

Глѣва, н нѣнѣ, прѣздника, глѣсѣ ѧ.

Пѣ: Оѣднѣсѣ Іѣснфѣ:

Прїндїте, оѣвїднмѣ, вѣрнїн, гдѣ крѣтїсѣ хрѣтѣсѣ, * да послѣдѣднмѣ прѣчѣе ко Іѣрдѣнѣ рѣцѣ, * ко глѣсѣ вѣпїѣцагѣ вѣ пѣстѣнн, * н оѣвїднмѣ тѣмѣ сѣдѣтѣла ѧдѣмова, * длѣнїю рѣвсѣкою рѣкополагѣма за блѣгѣтробїе нѣзрѣчѣнное, * н кѣ немѣ вѣлеглѣснѣ вѣзѣпїнмѣ: * прїшѣлѣ ѣсн н ѧвнїсѣ ѣсн * ко Іѣрдѣнѣ ѣсѣтїтн вѣды.

Стѣпѣнна, ѧ-н ѧнтїфѣнѣ ѧ-гѣ глѣса.

Прокїменѣ, глѣсѣ ѧ:

Вѣзѣвѣша прѣнїн, н гдѣ оѣслѣшѣ нѣхѣ, * н ѣ вѣсѣхѣ сѣкѣрѣнн нѣхѣ нѣзѣвн нѣхѣ.^{*14}

Стїхѣ: Мнѣгн сѣкѣрѣн прѣннмѣ, * н ѣ вѣсѣхѣ нѣхѣ нѣзѣвнѣтѣ ѧ гдѣ.^{*15}

Вѣѣкоѣ дѣхѣнїе:

Вѣнїе ѣ матѣѣа, зѣчѣло ѧсѣ.

По н-мѣ пѣалмѣ: стїхїра, глѣсѣ ѣ:

Прїндїте вѣзрѣдѣмѣ гдѣвн, * ѣ пѣмѣтн стрѣтѣтѣрпѣсѣ стѣхѣ: * ѣ! мѣннѣкѣлѣбѣцы, прїндїте, вѣспѣнмѣ блѣголѣпнѣ, * вѣсѣвалѣюще дѣвѣнѣ мнѣгѣстѣрадѣльнѣю, * лѣсѣтѣ ѧдѣльсѣкѣю пѣсѣрамнѣвѣшѣю, * н хрѣтѣа пѣсѣрдѣ трїзннїца ѧснѣ нѣспѣвѣдавѣшѣю. * тѣѣмѣже, ѣрмнїле вѣсѣблѣжѣннѣ н стѣратѣнїѣ дѣвѣрѣпѣднѣ, * нѣпрѣстѣннѣ тѣмѣ молнѣтѣсѣ ѣ сїсѣнн дѣшѣ нѣшнхѣ.

Канѣнѣ ѧ-н прѣздника, на ѣ: канѣнѣ мѣннѣкѣвѣ, на ѧ: н ѣ-н канѣнѣ прѣздника, на ѧ.

Канѣнѣ мѣннѣкѣвѣ, ѣгѣже кѣрѣгрѣнѣсїе:

Тѣвѣнѣхѣ чѣстѣвѣю мѣчѣннѣкѣ, сїсѣ, сѣлѣвѣ. Іѣснфѣ. Глѣсѣ н.

^{14*} Пс. 33,18.

^{15*} Пс. 33,20.

Пѣснь ѧ. Їрмосъ:

Поимъ гдѣви, всѣ людіе, * въ мѹри чермнѣмъ фараѹна погрѹзѣшемъ,
* повѣднѹ пѣснь поюще, * ѧкѹ прославиша.

Припѣвъ: Сѣи мѹченицы [ѣрмѣле и стратониче], молиште бѣа ѡ насъ.

Чтныѧ ѧкоже свѣзды бѣосѣдныѧ, * твѣрди, мѹдрѣи цркви ѧвѣстеша,
* ѡзарѹюще ны бжѣтвенными свѣтлостьми, мѹницы.

Ивѣстеша ѧкоже оѹглѣе мысленное, * возжжѣни ѡгнемъ дхѧ, славиши,
* и ѣдальское ѡгнѣе стрѹами кровѣи оѹгасѣте.

Водѧми потоплѣми хрѣта ради, * въ водахъ наше нечѣстѣе
погрѹзѣшагѹ, * безбѹжѣа рѣки, мѹницы, и зѣдшиште. **Бѣорѣченъ:**

Остѧви моѧ грѣхѹвныѧ потѹки, * ѧже смѣртнѹю тлѹ ржѣтѹомъ
твоимъ оѹвадѣвши, * и оѹмленѣе ми дѧждь, * бѣгородѣтельнице
всенепорѹчнаѧ. **Ватѹавѣсія прѧздника, гласъ бѣ:**

Глѹбныѧ ѡкрылѧ ѣстѣ днѹ, * и зѣшею своѧ влечѣтѣ, * въ ней покрѣви
прѹтивныѧ, * крѣпкѣи во бранѣхъ гдѣ, * ѧкѹ прославиша.

Пѣснь г. Їрмосъ:

Страхъ твоѧ, гдѣ, * влади въ срѣдѣ рѣвѣ твоихъ, * и бѣди намъ
оѹтѣвержѣнѣе, * тѧ во истинѣ призывѹюцимъ.

Текѹщихъ неостоѹтельное возненавѣдѣвше, * вѣдѹщихъ
возжелѣште нечлѣнное наслажѣнѣе, * дѹблѣи страдѧльцы хрѣта
всещлѣ.

Мѹжеки прѹтивѣстеша, бѣомѹдрѣи, * пребеззакѹннѹ
повелѣвѹющемъ нечѣстѣю покорѣтѣша, * и повѣды съ нѣсѣ прѣѣште
вѣнцы.

Трѣбница прѣлестѣи низложѣште, * нечѣстны же, хрѣтѹвѣ мѹницы, * себѣ
воздвигѹште храмы чѣстны, * и столпы бѣоразѹмѣа. **Бѣорѣченъ:**

Орѣжѣе, прѣжде ѡбращѣемо, * входы мнѣ дѧтѣ, * стыдѧщеша
прѹбѹдшагѹ, дѣо мѣи, копѣа, * и зѣ тебе рождѣннаго. **Ватѹавѣсія:**

Врѣпость даѡй црѣмъ нашымъ гдѣ, * ѡ рогъ помѡзанныхъ своихъ возносѡй, * ѡ дѣбы раждаетсѡ, * градѣтъ же ко крещенїю. * томѡ, вѣрнїи, возопїемъ: * нѣсть стѣ, ѡакъ вѣтъ нашъ.

Кондакъ мѣниковъ, гласъ Ѧ:

Звѡніе свѣше прїимъ, * тезоименитъ пребѡлъ ѣси, * мѣниче славне ѣрмѡле, * мужески на мѡкъ дерзѡлъ ѣси, * ѡ вѣнецъ нетлѣнный на своемъ версѣ прїѡлъ ѣси, * съ ѡтнѡымъ стратонїкомъ: * съ нїмже всегда молї ѡ вѣтъ нашъ.

Инь кондакъ, гласъ тѡйже: *16

Погрѡзите врага во глубинахъ вѡшего подвїга, * вѡшимъ ѡдолѣнемъ, ѡ! доблїи мздопрїемницы, * ѡ воспрїѡйте кончинѡ вѡшѡ въ стрѡлахъ дѡнаїскнхъ. * тѣми достигѡте въ вѡды нетлѣнїа, * ѡ возвеличїте хрїта, * ѡ! бжтвеннїи ѣрмѡле ѡ стратонїче. **Їкосъ:**

Вѣрою праздноюще всеѡтнѡю пѡмѡтъ * стѡихъ вѣлградскнхъ мѡченикъ, * собравшесѡ, ѡ! празднолюбцы, * краснѡй ликъ бгосвѣтлыхъ свѣтїльникъ почтїмъ: * свѣтѡ невечернемѡ прїснѡ предстоѡщїи, * мїрѡ чдѣсъ сїѡнѡ вѡнѡ испѡщїющїи, * ѡ мѡромъ бжтвеннымъ вселеннѡ ѡблгѡухѡщїи: * молѡщесѡ ѡмраченїи стрѣтїи, * вѣдѡ ѡ всѡкнхъ сѡлѡ ѡзбѡвнтисѡ намъ, * взывѡюцымъ сицѡвѡмъ: * **Р**адѡисѡ, патрїѡрхїе сѣрбскаѡ, * мѡти цркве, ѡ чадѣхъ своихъ веселѡщасѡ: * радѡисѡ, митропѡліе вѣлградскаѡ, * первопрѡтольнаѡ ѡ бгѡхранїмаѡ. * радѡисѡ, граде вѣлградскїи, * крѡвїю многочисленнхъ мѡченикъ ѡубѣленнїи: * радѡисѡ, блгѡвѣрнїи дѣспѡте стѣфанѡ * пѡче ѡнѡихъ градѡвъ того ѡукрасивїи. * радѡисѡ, ѣрмѡле ѡ стратонїкомъ, * хрїтѡвы вѡннїи прїснопѡмѡтнїи: * радѡисѡ, мѡнтѡне ѡ мажїмоѡ, * сѡпрѡжнїцы бгѡвѣнчѡннїи. * радѡисѡ, дѡнатѡ съ вѣндетѡмъ, * стрѡтопѣрпцы

^{16*} кондакъ узет из програма „Menologion 3.0“ преведен са енглеског језика и прерађен: **Kontakion of Ss Hermylos and Stratonicos, tone 1:** You drowned the enemy in the depths of your contests / by your steadfastness, O noble Prize-winners./ You received your end in the streams of the river, / hence were brought to the waters of incorruption. / You magnified Christ, O divine Hermylos / and Stratonicos.

доброповѣднїи: * радѹиѣ, фортѹнаѣте изъ ѣрмогеномъ, * мѹченицы преслабнїи. * радѹиѣ, солѹбїе исповѣдническое, * доброе исповѣданїе принѣсшее: * радѹиѣ, множетво стрѣтотерпческое, * ѡслобленїа мнѹга претерпѣвшее. * радѹиѣ, собранїе сїценное, * за хрїта гонїмое: * радѹиѣ, вѹннство бл҃гочїтївое, * ѿ безвѹжннхъ оумѹченное. [Людїе:]

Радѹиѣ, всечїтнїй соборе вѣлградскихъ мѹченикхъ!

Сѣдаленъ мѹннковъ, гласъ я.

Пѹ: Грѹбъ твоѹ, сїе:

Съ водахъ [дѹнаѣскихъ] кѹпнѹ * бл҃женнїй конецъ прїаѣте, мѹдрїи, * въ нїхъ велїара погрѹзївшее, * бл҃гїю б҃га нашегѹ, мѹченицы: * тѣмже вѣнцы, ѣакъ побѣдоносцы, прїемше, * радѹетеса со аг҃льскими лики, * изъ нїмнїе насъ помнїаѣте. [Дважды.]

Глава, и нїнѣ, ѹпакѹн прїаздника, гласъ ѣ:

Сгда гавленїемъ твоимъ просвѣтилъ єси всацеса, * тогда сланое невѣрїа море побѣже, * и іорданъ, долѣ текїи, возвратїса, * къ нѣси возвышїа насъ: * но высотѹ бж҃твенныхъ заповѣдей твоихъ * соблюди, хрїте бже, мл҃твами б҃цы, * и помнїаѣ насъ.

Пѣснь я. Ирмѹс:

Оуслѣшахъ, гдїи, * смотренїа твоегѹ тїннство, * раздѣхъ дѣла твоа, * и прославихъ твоѹ бж҃твѹ.

Якѹ слова слѣжїтель, * словесы твоими безсловесное ѡблчїлъ єси, * мѹннче ѣрмѣле, * неразѹмїе беззаконнѹщихъ, оуѣрднѣише.

Сдино єстество бж҃твѹ, * єдинѹ власть и гд҃ство, * б҃гомѹдрїи, проповѣдавше, * многобж҃нѹ лѣсть прешїдѣсте.

Повѣшенъ и стрѹганъ, * и рїанами ѡслоблѣемъ, * непреклоненъ пребылъ єси, стрѣтотерпче, * б҃гомѹдре мѹннче ѣрмѣле. [Горчен:]

Оу нїнїемъ дрѣмлюща, * и грѣхомъ спокриваема, * къ покалнїю ма, прѣчїта, * ѣакъ слова м҃ти, воззовї. [Катавасїа:]

Оуслы́шахъ, гдѣи, гласъ тво́й, * ѣгоже рѣкы ѣси, * гласъ вопїю́щагѡ въ пѣстыни, * ѣкъ возгремѣлъ ѣси надъ водами мно́гими, * твоёмѹ свидѣ́тельствова́й сѣбѣ, * вѣсь бывъ соше́дшагѡ дѣа, возопї: * ты ѣси хрѣ́тосъ, * вѣѣа мѣдрость ѣ сила.

Пѣнь ѣ. Ірмосъ:

Вскзю ма ѡрїнѣлъ ѣси * ѡ лица твоегѡ, свѣ́те незаходи́мый, * ѣ покрѣла ма ѣсть чѣждаа тѣма ѡка́ннаго; * но ѡбрати́ ма, ѣ къ свѣ́тѹ заповѣ́дей твои́хъ * пѣти моѣ напра́ви, молю́са.

Мѡкъ ѡблаци, мѣницы всехв́альнїи, * не покрѣша ва́шегѡ мѣжества: * па́че слнца во іавїса бл҃гочѣ́тіа сїа́нїе[мъ], * бл҃гочѣ́тїва свѣ́товода́щее, * ѣ дѣмонскїй мрѣкъ ѡемлю́щее.

Прешѣ́ше предѣлы члѣвѣчества, вѣоблѣ́ннїи, * ѣ па́че ѣстѣ́ственномѹ соединї́вшеа соверше́нными чи́ченьми, * гѡрыкїа мѣки, ѣ строгѣ́нїа, ѣ рѣны, * претерпѣ́сте оумѣ тѣвѣрдо́стїю.

Врѣ́пкѡ сопротивлїса ѣси, мѣниче, сѣдѣ́щемѹ, сла́вне ѣрму́ле, * ѣ гласъ слы́шати съ нѣсе, преблѣ́женне, сподо́вилса ѣси, * зовѣ́щемѹ люво́бію прїблїжитнеа ѣкъ подвигополо́жникѹ, * ѣ сегѡ оу́крѣплѣ́ющемѹ мѣники.

Бѣорѣчєнъ:

Іѡкъ добра, ѣкъ красна, ѣкъ чѣто́тою ѡблїста́ющи, * краснаго добро́тою вопло́тїла ѣси слова, ѣ родїла ѣси, * ѣже бы́ти всѣ́мъ бѣодѣ́льнѡ, дѣо мѣи, * подаю́щаго богѣ́тствомъ бл҃гостїи. **Каткавіа:**

Іисъ, живота нача́льникъ, * разрѣ́шїти ѡсѣ́женїе граде́тъ ѡда́ма первозда́ннагѡ: * ѡчи́ченїй же, ѣкъ бѣъ, не трѣ́вѣа, * па́дшаго ѡчи́а́етъ во іорда́нѣ: * въ нѣмже вражда́ оубѣ́въ, * прїемѣ́ць всѣ́къ оумъ мїръ дѣрѣ́тъ.

Пѣнь ѥ. Ірмосъ:

Млѣтѣ́въ пролію ко гдѣ, * ѣ томѹ возвѣ́щѹ печѣ́ли моѣ, * ѣкъ сѡ́въ дѣша моѣ испѣ́нїса, * ѣ живѣ́тъ моѣ ѡдѣ прїблїжїса, * ѣ молю́са, ѣкъ іѡна: * ѡ тлї, вѣе, возведе́ ма.

Родъ животворныхъ исполнившеса, * въ рѣчныхъ ввержени бысте
Кстрѣи, * и въ нихъ пріемше кончинѹ, * слобы предстателя
 оудависте, всехвальни: * и нынѣ намъ исцѣленій потѹки источаете.

Ръ кошницѹ ввержени бывше, * оусерднѹ предастеса глѹбинѣ,
Кстрѣотѣрпцы, * и къ жизни вознесостеса бжѣтвеннѣи, * ѣже ѿ
 вѣка вамъ надѣсма ѡбрѣтше радостнѹ, * велемѹдрїи сѣи мѹнницы.

Ивилса ѣи въ горцѣи мѹцѣ мѹчимь, * и палицами бїемь,
Истратониче мѹниче, * терпѣнїа неворимь столпъ, * возвышенъ
 степенемъ вѣры, * сопротивленїе гонїтелей потребла * и словесы, и
 дѣланьми.

Бѣорѣенъ:

Страсти немоцнѣи души моеа, * и болѣзнь сѣца, дѣво, * и оумъ
Спреложенїа многообразна, * ѣкѹ млѣтва, пресѣла, исцѣли, * и
 оутїши лѹтое сѹлз моихъ волненїе, молюса.

Катакаїа:

Гласъ словесѣ, свѣтїльникъ свѣта, * денница сѣнца, рѣтеча въ пѣсѣини,
 * покайтеса, вѣемъ вопїетъ лѹдемъ, и предѹчиститеса: * е бо
 предстоитъ хрѣтосъ, * ѿ тлї мїрѹ избавла.

Кондакъ праздника, гласъ ѧ. [Самоподобенъ]:

Ивилса ѣи днесь вселеннѣи, * и свѣтѹ твѹи, гдїи, знаменаса на
Инасъ, * въ разѹмѣ поющихъ тл: * пришелъ ѣи, и ѣвилса ѣи, *
 свѣтѹ непристѹпный.

Ікосъ:

Галїленъ ѣзычестѣи, завлѹнстѣи странѣ, и нефдлїмстѣи землї, *
Гѣкоже речѣ прѣрокъ, свѣтѹ великѹ возсїа, хрѣтосъ. * ѡмраченнѹ
 свѣтлѹ ѣвилса зарѹ, ѣзъ видлеема ѡблїстающа, * паче же ѣзъ мїрїи гдїи,
 всѣи вселеннѣи возсїавлетъ лѹчы сѣнце правды. * тѣмже, ѣже ѿ лѹама
 назїи, прїидїте, всї ѡблечемса въ негѹ, да согрѣемса, * покрывлетъ бо
 нагїа, и просвѣщлетъ тѣмнѹ: * пришелъ ѣи, и ѣвилса ѣи, * свѣтѹ
 непристѹпный.

Пѣснь 3. Іромосъ:

Отроцы ѣврїестїи въ пѣци, * попраша пламень дерзновѣннѹ, * и на
 рѹсѹ ѡгнь преложїша, вопїюще: * блгвѣнъ ѣи, гдїи вѣже, во вѣки.

Течаше медоточное ѿ оустъ твоихъ слово, * горестъ оубныиѣ
стратонїка, твоегѡ сострадальца, оукроцїающее, * копїюцагѡ,
ѡрмїле: * бже, блгвенъ єси во вѣки.

Жезлъ силы держѣ, спсительный крѣтъ, доблїи мѣниче, * жезломъ
бїєнїа терпїши оусерднѡ, * воспѣваѣ творцѹ твоемѹ, ѡрмїле: *
бже, блгвенъ єси.

Гпсыи ѿ чреѡа кїтова * содержїмаго пррѡка преславно, * ѿ
рѣчныхъ водъ ѡша спїаетъ побѣдонѡсныѣ мѡщи, * по кончїнѣ,
страдальцы. **Бгѡрченъ:**

Разрѣшаѣ євнѹ клѣтѡ, * во всенепорѡчнѹ вселїса єси дѡ, *
блгвенїа источники источѣѣ копїюцымъ: * блгвенъ єси, гдї бже,
во вѣки. **Ватавїа:**

Юношы блгѡчїтївыѣ, пѣци ѡгненнѣй приѡбцївшыѣсѣ, * шѡмѡцѣ
дхъ рѡснѡй неѡредїмы сохрани, * ѡ бжїѣ ѡггѣ снїсхожденїе. * тѣмже, въ
плѣмени ѡрошѣемн, * блгѡдарственнѡ воспѣвахѹ: * препѣтїи ѡцѣвъ гдї
ѡ бже, * блгвенъ єси.

Пѣснь ѡ. Ірмосъ:

Гедмерїцею пѣць, * халдѣйскїи мѡчїтель, * блгѡчїтївымъ неїстовнѡ
разжжѣ, * сїлою же лѹчшею, спсєны сїѣ вїдѣвъ, * творцѹ ѡ избѣвнтелю
копїаше: * ѡтроцы, блгвїте, * цїєннїцы, воспѡйте, * лѹдїе,
превозносїте во всѣ вѣки.

Терпїши бїемъ, ѡ лѹтѣ стрѡжемъ, * слотѣми болѣзней ѡкрѡжѣемъ,
славнѡй ѡрмїле: * стратонїка же настѣвнїкѡ во блгѡчїтїѣ
подвнгомъ былъ єси, * съ нїмже ѡ копїалъ єси: * цїєннїцы, блгвїте, *
лѹдїе, превозносїте гдѣ во вѣки.

Непрекѡннїи мѡдрѡвнїемъ, ѡ доблїи страднїемъ, * ѡ нѣныхъ дарѡвъ
достѡннїи, * кѣменїе чїтѡе ѡ вѣрныхъ предстѡплѣѣ, * кѣменїю,
повелѣннїи бѡвше, не прннесѡша чѣсти, * бгѹ же всѣхъ копїахѹ, вѣцѣ: *
лѹдїе, превозносїте єгѡ во вѣки.

Твоѡ рѣбра ноготьмѣ стрѹжѡ мѹчїтель, * ѡ мѣчї немлѣтївнѡ
сѣвѣкаѡ тѡ, * оумѡ не оѹкраде, оѹкрѣплѣна бжѣтвенноу любѡвїю, * ѡ
їзбѡвїтелеѡ намоптрающа добрѡтѹ: * ѣмѹже нынѣ со дерзновѣнїемѹ
предстоѡ, взывѡеши: * людіе, превозносїте гдѡ во вѣки. **Бг҃оѹченз:**

Гыѡ по всемѹ совершенз, ѡ ѣстествомѹ непристѹпный, * їавїса
пристѹпенз мнѣ, плѡтїю ѡбложѣнз ѡзз тебе, ненекѹбравнѡ. *
ѣгѡже прилѣжнѡ молї: * беззакѡнїй моїхъ врема рѡстѡчїтї, ѡ сїстї
пѣснопоюща: * сїѣннїцы, блгѣвїте, * людіе, превозносїте гдѡ во вѣки.

Катакаїа:

Хвалїмз, блгѣїмз, поклонѡемса гдѣвн: * поюще ѡ превозносѡще во
всѡ вѣки.

Тїнѹ преслѡвнѹ кавѹлѡнскаѡ показѡ пѣць, * їсточївшѡ рѡсѹ, *
їакѡ стрѡамнї їмѡше невестиственнїй ѡгнь коспрїѡтї їорданз, * ѡ
ѡбѡтї плѡтїю крецаїема знждїтелеѡ: * ѣгѡже блгѣвѡтз людіе, * ѡ
превозносѡтз во всѡ вѣки.

На д-ї пѣснї Чтнѣїшю, не поѣмз: но поѣмз припѣвѹ прѡзаника:

Велїчїй, дѹшѣ моѡ, * чтнѣїшю гѡрнїхъ вѡннствз, * дѣѹ прѣчѹтѹ, *
бѹѹ. **Ї прѡчыѡ кз всѡцѣї пѣснї. [Зрѣ кз мнїен.]**

Пѣснь д. Їрмосз:

Оѹстрашїса всѡкз слѹхз, * нензрѣченнѡ бжїѡ сннзхожденїѡ, * їакѡ
вѡшнїй вѡлею снїде дѡже ѡ до плѡтї, * ѡ дѣїческагѡ чрѣва бѡвкз члѣвѣкз:
* тѣмѣже прѣчѹтѹ бѹѹ, * вѣрнїн, велїчѡемз.

Припѣвз: Велїчїй дѹшѣ моѡ * двѡнцѹ мѹченикѣ їзраїднѹ.*¹⁷

Рѣтриломз, мѣннїцы хрїтѡвы, мѹкз преплѡвїше пѹчїнѹ, *
поѹстремїстѣса ко прїстѡннїцѣмѹ покѡѡ, * їдѣже мѣннїкѡвкз лїкн,
прѣвнїхъ собѡрн: * їдѣже незѡходїмїй свѣтз, * ѡ радѡстѹ прѡзаниющїхъ
кз дѣѣ.

^{17*} пїпевї Канѡну мѹченїкѡ дописанї 8. маїѡ 2020. г.

Припѣвъ: Днѣсь ѡ пѣматн мѣннчестѣй * да ликѣютъ невѣсна ѡ радѣютса земнѣа.

Днѣсь пѣматъ сѣеннѣю страданїа вѣшего, всеблженнїн, * црковь хрѣтова совершающн, * прѣзднветъ радостнїй ѡ свѣтонѡснїй прѣздннкъ, * бѣа велнчающн, вѣнцедѣвца вѣшего, * велнчающаго вѣсѣ ѣакѡ оугѡдннкн.

Припѣвъ: Возелѣвн дѣшѣ моѡ * стрѣтотѣрпѣцъ пѣматъ преслѣвнѣю.

Взѣстеса къ пресвѣтлѣй свндѣтельствѣа ѣстнннѡ высотѣ, сѣїн, * ѡ воспрїѣсте желанїа край, * ѣстнннѡ, блженнїн, црѣтвїе бжїе прїемше недвїжнмоѣ, * мѣннче стратонїче съ ѣрмѣломъ мѣдрнмъ ѡ бѣоразѣмннмъ.

Припѣвъ: Велнчай дѣшѣ моѡ, * превышшѣю ѡ ѣггѣлъ сѣѣннѣю, * дѣѣ прѣчѣтѣю, * бѣѣ. **Бѣорѣченъ:**

Пощадн ма, сѣсе, рождѣнса, * ѡ сохрнннѣннїй рѡждшѣю тѣа негѣннѣннѣ по рѡжѣтѣѣ, * ѣгда сѣдешн сѣднчн дѣла моѡ, * беззакѡнїа прѣзнрѣа ѡ грѣхн моѡ, * ѣакѡ безгрѣшенъ, ѣакѡ бѣъ мѣтнвъ ѡ члѣвѣколѡбѣцъ.

Ватѣвѣїа:

Недѡумѣветъ вѣакъ ѣзѣкъ блгохвалнчн по достоѡнїю, * ѡзѣмѣвѣетъ же оѣмъ ѡ премїрннїй пѣтн тѣа, бѣѣ. * ѡбѣче, блгѣа сѣщн, вѣрѣ прїнмн, * ѣбо лѡвѡбѣ вѣсн бжѣтѣннѣю нѣшѣ: * тѣѣ бо хрѣтїанъ ѣсн прѣдстѣтельннца, * тѣа велнчаѣмъ.

Свѣтїленъ мѣннчѡвъ, глѣсѣ ї. [Зѡрѣстѡвъ]:

Гѣѣ крѣцїающѣса во їорданѣ подѡбѣцѣса, * оѣтоплѣнїе въ дѣнѣ прїѣстѣ: * но ѡ сопрнчѣстннцы воскрѣнїа ѣгѡ ѣвнстѣса, * въ незаходнмѣмъ свѣтѣ прнснѡ красѣцѣса. * томѣ, ѣакѡ ѣстнннѡмъ свѣтоподѣтелю, * вѣнѣ молнчѣса ѡ нѣсѣ.

Слѡва:

Чтнѣа пѣматъ мѣннчѣскнхъ страданїй, * ѡ слѣвнаѣ дѡблѣстѣ борѣнїй чнхъ: * прѡсвѣщѣетъ тѣмѣ ѡмрѣчѣнїй нѣшнхъ, * ѡ ко свѣтѣ бѣговѣдѣнїа настѣвлѣетъ нѣсѣ: * мѣтѣвн мѣчѣннкъ тѡѡнхъ, хрѣтѣ свѣтоподѣтелю, * помнѣннѣ ѡ сѣсн нѣсѣ.*¹⁸

^{18*} други свѣтилѣн допнсан 8. маѣа 2020. г.

И нынѣ, праздника.

Пѣ: Посѣтилъ ны:

Ивнѣа сїеа, влѣтъ ѡ ѡстїна, во стрѣлахъ іорданскѣхъ, * ѡ сѹщыа во
тмѣ ѡ сѣни сплѹаа просвѣтилъ ѣсть: * ѡбо прїиде ѡ глѣнѣа
свѣтъа непристѹпный.

На хвалїтѣхъ, стїхїры на 5: праздника 6, ѡ мѣннїкѣхъ 6.

Стїхїры праздника, глѣа 6. [Германа патрїарха]:

Свѣтъа ѡ свѣта, * возеѡ мїровн хрїтѡсѣа, * сїеа нашьа, * глѣнѣа
бгѣа: * семѹ, лѹдїе, поклонїмѣа.

Вакѡ тлѣ, хрїтѣ, * рабн, влѣкѹ достѡннѡ почтїмѣа; * глѣкѡ вѣ водлахъ
* вѣхъ нашьа ѡбновлѣа ѣнѣ.

Ты во іорданѣ крѣщѣа, сїеа нашьа, * воды ѡсѣнїа ѣнѣ, * дланїю
раба рѹкополагѣмый, * ѡ стрѣстн мїра ѡсѣлаѣн. * вѣлїе тлннство
глѣнїа твоегѡ, * члѣкѡлюбче гдн, * слава твѣ.

Стїхїры мѣннїкѣхъ, глѣа 6.

Пѣ: Ѡ, прѣславнѣа чѹдесѣ:

Мѹченицы хрїтѡвы достѡхвалнїн, * мѹчїтелей прѣсѣнїа ѡ лѹтѣа
ѡпѡлчївшѣа, * мѹжественнѡ на пѡдвїгѣа оѹкрѣпїстѣа: * врѣмннѹ
смѣртѣ прїавшѣа, * нѣною славою оѹвѣнчлстѣа, * ѡ причтѡстѣа собѡрѡмѣа
сѣбѣхъ: * сѣ нїмїже вѣгда ѡ нашьа молїтѣа, * прїснѡ влѣа
оѹблѣжлѹцнхъ.

Мѹченицы хрїтѡвы прїснопамѣтнїн, * глѣкѡ лгнцы несѡбнвїн на
сѣзгѡдное оѹтоплѣнїе прїведѡстѣа, * ѡ стрѣны пѡднлїскїа
стрѣданїемѣа влшнмѣа ѡсѣнїтѣа, * ѡ лѹдн мѹсїнскїа неѡлебнмѡстїю влшнѡ
оѹднвїстѣа. * нынѣ же на нѣсѣа прѣстлѣвшѣа, * ѡ вѣ созерцлнн свѣта
невѣчернѣа прїснѡ прѣбывлѹцнѣа, * прїснѡ ѡ нашьа молїтѣа, * ѡ нашьа
спѡдѡбнтїа тѡгѡ зрѣнїа.

Мученицы хрѣтѣвы доброповѣднѣи, * разнообрѣзныа мѣки доблественнѣ претерпѣвшѣ, * ѣ водное оѣтоплѣніе неколѣблемѣ преходѣвшѣ, * на водахѣ оѣпокоѣніа радѣющеа водворѣстѣа, * ѣ вѣнцѣвѣ побѣды воспрѣати сподобѣстѣа. * тѣмѣже, со всѣми стѣыми вѣнѣ молѣтѣа * ѣ намѣ прѣзднѣющимѣ памѣть вѣшѣ * хрѣта во вѣки славослѣвити.

Слава, гласъ тѣойже:

Доблественнѣ хрѣтѣ вѣнствовавшѣ, * всѣа прецѣніа гордагѣ амѣчѣтелѣа прѣвѣдѣстѣ, * ѣ поношеніе хрѣтово пѣче вѣтѣхѣ возлюбѣстѣ: * крѣтѣ ѣгѣ на рамена своѣа взѣмѣ, * томѣ неѣстѣпнѣ послѣдовастѣ, * ѣ мѣки безчѣслѣнныа мѣжески претерпѣстѣ, * того никакоже ѣкѣргшѣа: * ѣ ѣгѣловѣа главы вѣшаа вѣнцѣи побѣдными оѣвѣзѣшѣа, * ѣ! дерзновѣннѣа дѣшею ѣ крѣпцынѣ вѣрою, * въ чертогѣ нѣный свѣтлѣа вѣндѣстѣ. * тѣмѣже, дерзновѣніе стѣжѣвшѣа ко спѣсѣ вѣтѣхѣ, * ѣ насѣ непрѣстѣннѣа молѣтѣа, * во ѣже спѣстѣа дѣшѣамѣ нашьимѣ.

И нынѣ, прѣздника, гласъ ѣ. [Іанѣтѣоліа]:

Днѣсь хрѣтѣосѣ на іорданѣ прѣидѣ крѣтитѣа, * днѣсь іѣаннѣа касѣетѣа вѣрхѣа вѣчнѣю. * сѣлы неѣсѣныа оѣжасѣшѣа, * прѣславное вѣдѣщеа тѣанствѣо, * мѣре вѣдѣ, ѣ побѣжѣ, * іорданѣа вѣдѣвѣа, возвратѣа. * мѣ же, просѣтѣшѣа, вопѣемѣ: * слава іѣвѣвшѣмѣдѣа бѣгѣ, * ѣ на землѣа вѣдѣннѣомѣ, * ѣ просѣтѣтѣвшѣмѣдѣа мѣрѣ.

Славослѣвіе великое.

Тропарѣ мѣчникѣвѣ: Слава, ѣ нынѣ, прѣздника.

Ѣктѣннѣ, ѣ ѣпѣстѣа [прѣздника:

Иже во іорданѣ крѣтитѣа ѣзѣволнѣый ѣ іѣаннѣа, нашьегѣа радѣа спѣсѣніа, хрѣтѣосѣа, ѣстиннѣый бѣгѣ нашьѣ:]

НА ЛІТУРГІИ.

**Блѣженна [на і: пѣсѣнь ѣ-а ѣ ѣ-гѣ канѣна прѣздника на і,
ѣ ѣ ѣ-гѣ на і:] ѣ пѣсѣнь ѣ-а [ѣ канѣна стѣыхѣ] на ѣ.**

Прокіменъ прѣздника, гласъ д̄:

Блѣвѣнъ градѣи во ѡма гдѣне, * бѣхъ гдѣ ѡ гвѣнѣа нѣмъ.*¹⁹

Прокіменъ мѣченикѣвъ, гласъ д̄:

Сѣѣмъ, ѡже сѣтъ на землѣ ѣгѣ, * оуднѣ гдѣ всѣ хотѣнѣа своѣа вѣ нѣхъ.*²⁰

Сѣѣхъ: Предзрѣхъ гдѣа предѣ мною вѣнѣ, * ѣакѣ ѡдѣенѣю менѣ ѣсѣтъ, да не подвѣжѣа.*²¹

Ѧплъ кѣ рѣмлянѣмъ, зачѣло чд̄.*²²

[Ѧлѣ ко ѣврѣѣмъ, зачѣло ꙗл̄].*²³

Ѧлладѣа, прѣздника, гласъ д̄.

Сѣѣхъ: Принесѣте гдѣвѣ, сынове бѣѣи, * принесѣте гдѣвѣ сыны ѣвнѣ.*²⁴

Ѧлладѣа, мѣченикѣвъ, гласъ тѣѣже.

Сѣѣхъ: Воззѣаша прѣнѣи, ѡ гдѣ оудѣнѣа ѡхъ, * ѡ ѡ всѣхъ ѣкорбѣѣ ѡхъ ѡзѣвѣи ѡхъ.*²⁵

Сѣѣхъ: Мнѣѣ ѣкѣрбѣ прѣнѣмъ, * ѡ ѡ всѣхъ ѡхъ ѡзѣвѣнѣтѣ ѡ гдѣ.*²⁶

Ѧлліѣ ѡ лѣкѣ, зачѣло ꙗс̄.*²⁷

Причѣстенъ прѣздника:

Ѧвѣнѣа блѣтъ бѣѣа ѣпѣнѣльнѣа всѣмъ члѣвѣкѣмъ.*²⁸

Причѣстенъ мѣченикѣвъ:

Рѣдѣнѣа, прѣнѣи, ѡ гдѣ: прѣвѣмъ подѣбѣетѣ похѣлѣ.*²⁹

¹⁹* Пс. 117,26а.

²⁰* Пс. 15,3.

²¹* Пс. 15,8.

²²* Рим. 8,28-39 (зач. 99).

²³* Јевр. 11,33-40 (зач. 330).

²⁴* Пс. 28,1а.

²⁵* Пс. 33,18.

²⁶* Пс. 33,20.

²⁷* Лк. 6,17-23 (зач. 106).

²⁸* Тит. 2,11.

²⁹* Пс. 32,1.

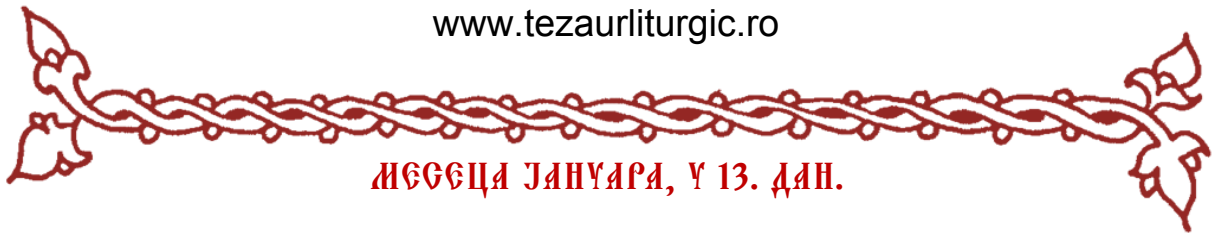
ПРОЛОГЪ: *30

МѢЦА ГЕНВАРѢ , ВЪ ГІ ДНЬ .

СѢБѢХЪ МѢНИКЪ ЕРМІЛА , НІ СТРАТОНКА , БЛГВН ОУЧЕ .

ВѢСТА ПРИ ЛИКНИНІ ЦАРѢ . БѢШЕ ЖЕ СѢБІН ЕРМІЛЪ ПО ЦАРЬСКОМУ ОУСТАВѢ ДІАКОНЪ . ПРЕДСТАВЪ ЖЕ ЦАРЮ , НІ ГДА НАШЕГѦ ІСА ХРІСТА НМА НІСЛОВѢДАВЪ . НІ ПЕРВѢЕ МѢДЖНЫМИ ПАЛЦАМИ ПОЧЕЛЮ СѢБѢХЪ БІЕНЪ БЫВЪ . ТАЖЕ ОСТРЫМЪ ПЛѢТОМЪ ПО ІАЗВАМЪ ЕГѦ ТРАХЪ . НІ СТРАТОНКА ПРИЗЫВАЕЧЪ КЪ ДЕРЗНОВЕНІЮ , ЛЮБОВНА ЕМЪ ОУЦА , НІ ЕГѦ СТРАСТЕЛЪ СВОЛѢЗНЮЩА . ВНЕГДА БО БІЕНЪ БѢШЕ СѢБІН ЕРМІЛЪ ЖЕЗЛІЕМЪ НІ ЖЕЛѢЗЫ , НІ ВНЕГДА РАЗЕБДШИСА ОУТРОБѢ НІ РЦЪ , ПРОСЛЕЗНІСА СТРАТОНКА . НІ ІАВЛЕНЪ ОУБѦ БЫСТЪ , ІАКО ОУБЦНИКЪ ЕГѦ ПРОИЗВОЛЕНІЮ . НІ ВОПРОШЕНЪ БЫВЪ Ѡ ЦАРѢ , НІ ХРІТІАНИНА СЕБѢ НІСЛОВѢДА . ЧѢЛЪ БІЕНЪ БЫВЪ СЪ ЕРМІЛОМЪ КѢПНО , НІ ВЪ НІСТРОВѢ РѢКОУ БѢРЖЕНА БЫСТА , НІДѢЖЕ ОБА МѢЧЕНІА ВѢНЦА ПРИСТА ; СОВЕРШАЕЧЪ ЖЕСА СОБОРЪ ЕНѦ ВЪ БЛГОУЧЕСТНІВѢМЪ ДОМѢ АРХАГІЛА МИХАЙЛА ОУЦЕМЪ БО ѠКІН ;

^{30*} узето из Дониконовског „Пролога“ за месец јануар, лист 669 – 670 обр. Прво штампано издање „Пролога“ је објављено од 1641-1643. године у Москви.

МЕСЕЦА ЈАНУАРА, У 13. ДАН.

СТРАДАЊЕ СВЕТИХ МУЧЕНИКА ЕРМИЛА И СТРАТОНИКА.*а

Изчестиви цар Ликиније*¹ веома се стараше да помоћу жртава угоди поганим боговима својим, и подиже велико гоњење на све хришћане. Ради њих претраживаху градове; због њих претресаху покрајине и села. И сваки који би пронашао хришћанина, и о томе известио цара, удостојавао се велике награде од цара. Зато се сви дадоше на тражење и гоњење хришћана, да би угодили цару. Када једном приликом Ликиније сеђаше на високом месту и изрицаше пресуде, приступи му један војник говорећи: Овде постоји један хришћанин, по имену Ермил, који по хришћанском обичају има ђаконски чин; он одавна служи Христу, а потсмева се боговима нашим и теби царе, и низашта те не сматра. – Када то чу, Ликиније нареди да га одмах пронађу и ухвате. И пронађоше светога негде где се моли са рукама подигнутим ка Христу Богу своме. Сазнавши да га воде на суд и мучење за Христа, он се испуни радости и весеља, и иђаше с војницима, не као онај кога силом воде, већ као онај који ревносно хита на одликовање. И претстаде цару са благом смелошћу. И упита га цар: кажи тачно, јеси ли хришћанин, као што чусмо за тебе? – А он одговори: Не само слободно и гласно исповедам да сам хришћанин, него и ово изјављујем: посвећен сам Богу невидљивом, и служим Му као ђакон. – Цар рече: Буди онда и нашим боговима ђакон, тојест служитељ. – А мученик потсмевајући се његовим речима, рече: Изгледа ми, царе, да си или глув или безуман. Ја ти рекох да служим Богу невидљивом, а не тим вашим идолима, који су видљиви, али сами нити виде нити знају шта је то ђакон. Обмањујући себе, ти их поштујеш као богове. А они су камење и дрвеће, потпуно мртви и глуви, дела руку људских. Њих треба исмевати, а не клањати им се.

Цар не отрпе тако слободно говорење Ермилово, и нареди да га одмах туку по образима гвозденим шипкама, које су ту већ стајале спремљене. А један викаше: Не буди дрзак на језику, Ермиле! Поштуј цара, принеси жртву боговима, па ћеш се спасти мука! – Мученик пак, стално бијен, изгледаше као да не осећа никакав бол, него напротив омаложаваше

*а преузето из [„Житија светих за јануар“](#) преп. Јустина (Поповића), стр. 309-313.

¹* Ликиније био је спочетка сауправитељ источном цару Максимијану Галерију са титулом: Август. После Галеријеве смрти он уклони своје супарнике, и 312. год. постаде цар Истока; у то време Константин Велики постаде цар Запада. Но док је Константин Велики штитио хришћане, Ликиније је угњетавао своје хришћанске поданике. Касније плану рат између Ликинија и Константина; Ликиније би разбијен, лишен власти и најзад 324. год. погубљен.

мучитељеву немоћ. Затим громко повика к цару: Ти ћеш безбројне ране задобити и страшну руку Божју на себи познати, јер си напустио Саздатеља свог и служиш глумим и немим боговима. А што је још теже, ти и друге, завидећи њиховом спасењу, силом хоћеш да увучеш у своју погибао.

После тога нареди цар да мученика одведу у тамницу на три дана, надајући се да ће размислити, и предомислити се. Мученик пак идући у тамницу, певаше путем: Господ је помоћник мој, не бојим се: шта ће ми учинити човек? (Пс. 117,6). А улазећи у тамницу, запева: Пастиру Израиљев, чуј који водиш Јосифа као овцу! који седиш на Херувимима, јави се, и дођи да нас спасеш (Пс. 79,2.3). – И Господ се не оглуши о слугу свог, него посла анђела да га теши и крепи. И јавивши се, рече му анђеоло: Ермиле, не бој се! говори, и немој ћутати! Буди храбар, јер ћеш победити сва мучитељева лукавства, и горе ћеш добити пресветли венац за страдање. – Тако Бог наоружа свог војника за подвиг, опаса га силом, научи руке његове на борбу, и даде мишицама његовим лук челичан и штит спасења.

После три дана цар Ликиније изведе на суд Ермила, и упита га: Јеси ли се предомислио? и хоћеш ли принети жртву боговима, да би се избавио мука које су спремљене за тебе? или те још држи оно лудило, и добровољно гураш себе у пропаст? – А Христов војник, у част Господа који га наоружа, одговори смело на то: Рекох ти већ једном, царе, и треба да ти је доста оно што сам ти први пут рекао, и да ме више не питаш. Мој Бог је на небу; за Њега једино живим; и трудим се да Му себе принесем на жртву; и од Њега се надам великој помоћи. – Цар рече: Видећу да ли ће ти помоћи тај што живи на небу. – И одмах нареди цар да га шест јаких и свирепих војника дохвате, повале на земљу и туку немилосрдно. Тучен, мученик трпљаше као бестелесан, и мољаше се Богу говорећи: Господе Боже мој, Ти си мене ради при Понтијском Пилату поднео ране и бијење; Ти сам опет укрепи мене који страдам Тебе ради, да бих све ово поднео, и заједничар Твојих мука постао, и тако се удостојио удела у вечној слави твојој. – Док се мученик тако мољаше, одједном се чу глас с неба где говори: Амин, амин, Ермиле! кроз три дана избавићеш се тих мука, и добићеш велику награду за своја страдања.

Овај глас ули мученику велику смелост и крепост, а онима што га мучаху зададе велики страх и трепет, и они беспомоћни попадаше на земљу. А и цар се уплаши, али не хтеде познати силу Божју, и нареди да мученика опет одведу у тамницу. У тамници беше стражар Стратоник.

Њему би наређено да чува мученика. А Стратоник беше потајни хришћанин, и пријатељ светом Ермилу. И срце му се кидаше за њега видећи га у мукама, духом пак радоваше се његовој смелости и крепости, али сам не смејаше поћи на таква страдања. А свети Ермил, улазећи у тамницу, певаше говорећи: Господ је видело моје и спаситељ мој; кога ћу се бојати? Господ је заштитник живота мог; кога ћу се плашити? (Пс. 26,1). И обасја га одозго светлост небеска. И опет се чу глас који га је крепио, и обећавао му да ће кроз три дана бити крај његовим патњама.

Сутрадан опет мучитељ изведе светог Ермила на суд. А он се појави светла лица, весела погледа и са срцем пуним радости. Мучитељ пак Ликиније, машући главом и потсмевајући се мученику, рече: Кажи нам, какву ти корист донесе мрачна тамница? и да ли те ове муке, што си поднео, уразумише да се покориш царској заповести и одаш боговима дужно поштовање, или ће бити потребно да потражимо још мука против толике окорелости срца твог? – Мученик одговори: Мени мрачна тамница велику светлост издејствова, и сада је душа моја у миру и радости и неисказаној светлости. То ми пружа сигурну наду да ћу добити будућа блага. Но ја се веома чудим, како се тама што је у теби ни најмање не мења, већ непрестано помрачава очи душе твоје да не би угледале истину. – На такав укор од стране светитеља цар викну: Видим, ти си навикао на једно: да јавно вређаш својим неузддржљивим језиком, дрском душом и безумљем. Та хајде, одговори и реци једном јасно: хоћеш ли да принесеш жртву боговима, и да се покориш нашем наређењу? или желиш да поделима својим добијеш заслужене муке? – А Христов мученик Ермил одговори: Царе, ти већ имаш моје одговоре, и ништа друго нећеш чути од мене. Чини дакле што хоћеш, и приведи у дело што си намислио. – Разјари се Ликиније и нареди да светитеља голог распрострау по земљи и бију моткама по стомаку. У ранама које је добијао, светитељу једина утеха беше Христос; упирући к Њему очи душе, он се мољаше: Боже похитај да ме избавиш! Господе, да ми поможеш (Пс. 69,2). – А мучитељ, бесан од љутине због светитељевог трпљења, нареди да му орловским ноктима рашчерупају стомак. Нека види, рече, својим очима утробу своју. – Мученик пак говораше: Срце моје и тело моје обрадоваше се Богу живоме. Као салом и уљем нека се насити душа моја, и радосним гласом усхвале те уста моја! (Пс. 83,3; 62,6).

Када Стратоник виде како друга његовог, светог Ермила, нечовечно муче и утробу му черупају, стаде плакати. Неки од присутних одмах то доставише цару, говорећи: Тамнички стражар Стратоник јавно показује да је учесник заблуде хришћанске и пријатељ Ермилов, јер га сажаљева и

плаче за њим. – Цар дозвоља Стратоника и упита га: Јеси ли пријатељ Ермилу? – Ученик истине, Стратоник не хте лагати; и видећи да је већ наступило време његовог подвига, он изјави да је пријатељ Ермилов и хришћанин. И наружи идоле као бездушне, а оне који им се клањају као безумне. И прослави Бога јединога који је створио небо и земљу. Цар се разбесне, и нареди да голог Стратоника по целом телу моткама бију. Бијен, свети Стратоник упираше очи своје на пријатеља свог светог Ермила, и говораше: Моли за мене Христа, Ермиле, да ми да да сачувам чврсту и непоколебљиву веру, и да будем изнад мучитеља својих. – А Ликинију се потсмеваше, и саветоваше га да престане клањати се слепим и мртвим кумирима, а да се убоји одмазде истинитог Бога, у чије је руке страшно пасти. И светитељ би бијен дотле, док не ућута, изнемогао од рана. Затим нареди цар да обојицу, Стратоника и Ермила, баце у тамницу.

У тамници свети Стратоник се мољаше, говорећи: Господе, не помени моја ранија безакоња! – А и обојица се мољаху Богу: Помози нам, Боже, Спаситељу наш, ради славе имена свога (Пс. 79,9). – И чуше Божји глас где говори: Трку свршисте, веру одржасте; сада вам је приправљен венац правде, који ћете сутра примити.

Сутрадан Ермил би опет изведен на суд. И упита га Ликиније: Хоћеш ли принети жртву боговима? – Одговори свети: Што ти раније рекох, то и сада говорим. Ти ме због тога пеци, сеци, и како хоћеш мучи ме, јер се научих да се не бојим оних који убијају тело а душе не могу убити. – Мучитељ онда нареди да га обесе на дрво и ножевима режу тело његово. А светитељ се у тим страшним мукама непрестано мољаше: Буди ми помоћник, Господе Спаситељу мој! – И чу глас одозго: Не бој се, јер сам с тобом ја, Бог твој. – После тога пресуди цар да се свети Ермил потопа у Дунав. – Онда доведоше светог Стратоника. Цар га саветоваше да принесе жртву боговима. Да не би и ти несрећниче, рече, пострадао као и твој пријатељ. – Блажени Стратоник одговори: Заиста бих био несрећан, када бих се покорио безумној заповести твојој. Како пак да желим живети, када ће пријатељ мој умрети за Христа? – Ликиније рече: Шта дакле, желиш ли да умреш са Ермилом? – Веома желим, одговори свети Стратоник. Јер прави пријатељи треба да заједнички подносе невољу и да се заједнички наслађују у добру. А шта ће нам бити слађе него да страдамо и умремо за Христа? – Видећи да неће нимало успети, цар Ликиније изрече пресуду, да и свети Стратоник буде потопљен са Ермилом.

Вођени на потопљење, оба света мученика појаху весело: Слава на висинама Богу, и на земљи мир, међу људима добра воља. – А када их војници доведоше на реку Дунав, метнуше их у мрежу, и бацише на дно реке. То би 315. године. И тако река прими тела светих мученика, а небо настани душе њихове у своје обитељи. У трећи пак дан обретоше се света тела њихова на обали, и хришћани их чесно сахранише на 18 стадија далеко од Београда. Сахранише их у једном гробу, да им све буде заједничко и дружељубиво: заједничко исповедање Христа, заједничка тамница, заједничке муке, заједничко потопљење, заједничка сахрана тела њихових, заједничка и слава на небу, – благодаћу и човекољубљем Господа нашег Исуса Христа, коме са Оцем и Светим Духом приличи свака слава, част и поклоњење, сада и увек и кроза све векове. **А**мин.

Село Брестовик, Гроцка – гробница светих мученика
Ермила и Стратоника (споља).

Село Брестовик, Гроцка – гробница светих мученика
Ермила и Стратоника (унутра).

Радомир В. ПОПОВИЋ

БЕОГРАДСКИ МУЧЕНИЦИ ЕРМИЛ И СТРАТЕНИК.*а

* * *

УВОД.

Ранохришћанским мученицима ђакону Ермилу и војнику Стратонику*¹ из данашњег Београда релативно се мало зна. Из Житија ових, иначе на православном Истоку веома поштованих светитеља зна се да су за веру у Господа Христа пострадали у римском граду Сингидунуму (Singidunum) (Σιγγιδώνος), у подунавској провинцији Горњој Мисији (Mysia Superior). Ова римска област је обухватала простор данашње Србије испод река Саве и Дунава до Ђердапа. Главни град провинције био је Виминацијум (Viminacium, Βιμινάκιον), римски град на ушћу реке Млаве у Дунав, код данашњег Костолца.

Из ранохришћанске прошлости Београда познато је да је први по имену познати епископ града био Урсакије (Ursacie),*² који је иначе био присталица Аријеве јереси, и то до краја живота (+371). Свакако да Урсакије није био и први хришћански епископ у Сингидунуму, јер би то значило да почетак организације црквеног живота у овом граду почиње са аријанством, што ниуком случају није тачно. Сигурно је, међутим, да је Београд већ крајем 3. века, као и многи други градови у Доњем Подунављу морао имати организован црквени живот, а то значи и свог

* преузето из издања „Београдски мученици Ермил и Стратеник и преподобни Јустин Ђелијски: житија и службе“, приредили протојереј-ставрофор проф. д-р Радомир В. Поповић и проф. Предраг Миодраг, Академија СПЦ за уметност и конзервацију, Београд 2013. године, стр. 5-24. Овај увод и превод два житија са грчког језика сачинио је прота Радомир В. Поповић. Предложени текст је заправо незнатно допуњен и редигован текст предходно објављен у часопису „Богословље“ XXXV (XLIX), свеска 1-2, издаје ПБФ, Београд 1991. г., стр. 69-81.

¹ Спомен светих је 13/26. јануара. Ј. Поповић, *Житија светих за јануар*, Београд 1972, 309-311. Ј. Поповић, *Житија светих за јун*, Београд 1975, 24, само се спомињу под овим датумом. Х. Столић, *Православни светачник – Месецослов 1*, септембар-јун, Београд 1988, 257. *Acta sanctorum* (AA. SS.), *januarius I*, Antverpiae 1643, 768-771. Н. Delchaye, *Synaxarium ecclesiae Constantinopolitanae. Propyleum ad Acta Sanctorum*, Bruxelles 1902, 387. *Bibliotheca Hagiographica Graeca* (BHG), t. I, ed. F. Halkin, Bruxelles 1957, 45. *Bibliotheca Hagiographica Latina* (BHL) antique et mediae aetatis. *Novum supplementum*, ed. H. Fros, Bruxelles 1986, 3858. F. Halkin, *Analecta Bollandiana* 57 (1957), 225-236. под 14. јануаром стоји: „Страдање светих и славних Христових мученика Ермила и Стратеника, стр. 234.

² J. Zeiller, *Les Origines chrétiennes dans les provinces danubiennes de l'Empire Romain*, Paris 1918. Н. Delehaye, *Les Origines du cult des martyres*, Bruxelles 1912, 282-283. М. Pavic, *Arijanstvo u Panoniji srijemskoj*, Djakovo 1891. М. Meslin, *Les Ariens d'Occident 335-340*, Paris 1967. Р. Грујић, Сингидунска епархија, *Народна енциклопедија СХС*, 4, 134; Исти, Урсакије Сингидунски епископ, Исто, стр. 720.

епископа. Можда је на самом почетку 4. века услед прогона хришћана од стране римског цара Диоклецијана, за извесно време Сингидунум остао без свог епископа, јер се он не помиње пре 313. године, односно пре познатог закона о верској слободи, који су у Медиолануму издали заједно Константин и Лиқиније. Милански едикт о слободи и Хришћанства у Римском царству овде спомињемо због тога што су београдски мученици Ермил и Стратоник пострадали за веру у Христа Господа после ступања на снагу овог законског акта. Овим законом је као што је познато и хришћанима дата слобода вере и савести као свима осталим религијама и веровањима.

У савременој науци још увек је дискутабилно када су тачно пострадали београдски мученици Ермил и Стратоник. Обично се оквирио узима година 314. или пак 315.*³ За савремене истраживаче исто тако још увек је спорно место њиховог страдања. У Житију светих се само каже да су њихова тела након бацања у реку Дунав, после три дана пронађена на 18 миља или стадија низводно од Сингидунума. Које би то место данас могло бити? Ово питање је утолико важније зато што се у неколико верзија житијног текста констатује да су хришћани на месту проналаска њихових тела, ту их и сахранили. Чак се каже да су њихова тела положена на место направљено од камена (ἐν τοπῷ τινὶ λαξευτῷ),*⁴ или у природну пећину (σπήλαιον). Да ли је на месту њиховог погребa касније подигнут храм њима посвећен? Свакако да јесте. Тешко је, међутим, исто тако утврдити локалитет тог храма.*⁵ Житијни текст сам по себи није у том погледу прецизан и довољно информативан. Јасно се помиње река Истрос, односно Дунав, као место извршења смртне казне над оветима. За нас се у првом реду поставља питање на ком месту су они бачени у Дунав? Одакле треба почети са одмеравањем 18 миља или стадија које се у Житију помињу као место проналаска њихових тела? Тела оветих су по свој прилици пронађена на десној обали Дунава. Минологиј цара Василија Македонца (867-886), додуше, ништа не говори о проналаску и погребу моштију београдских страдалника.*⁶ Остале верзије Житија су у том погледу доста јасније. Изричито се у њима каже да су тела после три дана (μετὰ γοῦν τρίτην ἡμέραν) (tertio ergo die postea, in loco deserto

*³ Х. Столић, Исто, стр. 257. Он и узима као сигурну годину 315.

*⁴ F. Halkin, Trois textes grecs inédits sur les saints Hermyle et Stratonice martyres à Singidunum (Belgrade), *Analecta Bollandiana* 89 (1971), 20.

*⁵ М. Бирташевић, Вишњица „Каструм Октавум, *Археолошки преглед* 6 (1964), 109-111. М. Мирковић, Лиқиније и прогони хришћана у Сингидунуму, *Зборник Филозофског факултета у Београду* 14-1(1979), 21-26.

*⁶ Минологиј Василија Македонца, PG 117, 253.

iasentia visa sunt corpora Martirim ...), побожни људи хришћани узели и положили заједно, на 18 миља (стадија) од Београда.*⁷ Зна се да је локација римског Сингидунума као урбаног насеља и војне тврђаве била у данашњем градском језгру Београда. Данас су то улице: Краља Петра Првог, Васина, Трг Републике, Дечанска, Цара Душана, Симиња, Ускочка, простор око Саборне цркве и здања Патријаршије. Свакако да удаљеност у износу од 18 миља треба мерити од Сингидунума низводно десном обалом реке. Најновија истраживања и претпоставке донела су и неке закључке, да је место погребња оветих село Брестовик, односно Сеоне код Смедерева. Наиме, на том локалитету су археолози откопали једну ранохришћанску цркву-базилику. То место се идентификује са римским насељем Aureus Mons.*⁸ Базилика се датира у 5. век, и сматра се да је била посвећена, или што је још вероватније, саграђена као храм-мартир на гробу самих мученика̄, како је то већ захтевала ранохришћанска пракса.

Бројни житијни текстови светог Ермила и Стратоника као и преписи истих (постоје и латинске верзије житија),*⁹ говоре да је њихов култ и поштовање био веома раширен, не само у раној хришћанској Цркви, већ и у средњем веку.*¹⁰ Сем храма који је свакако постојао на њиховом гробу, претпоставља се да су имали и храм подигнут у њихов спомен и у самом Цариграду, византијској престоници. Истина, у главном граду Византије помиње се храм посвећен светом Стратонику,*¹¹ али није сасвим извесно о ком Стратонику је реч, пошто се често догађа да има више хришћанских светитеља̄ са истим именом. Уосталом, да се ради о храму посвећеном београдским мученицима, не би у том погледу било изостављено још једно име, ато је Ермил. У манастиру Ставреникита на Светој Гори постоји фреска светог Ермила и Стратоника.*¹² На тој фресци

*⁷ F. Halkin, Ibid, 20. AA. SS. januarius XII, 771.

*⁸ М. Мирковић, Прогони хришћана, 23. Ранија мишљења видети код, J. Zeiller, Ibid, 107.

*⁹ AA.SS., januarius, I, 768-771.

*¹⁰ *Минеј за месец јануар*, 13. дан, стихира на вечерњу на **Гди, воѝваѝ**: каже се: „Ермил славни и Стратоник богомудри, двојица чудесних, исповедајући несаздану Тројицу, многобожачку лаж многим ранама и мукама победише, и увенчаше венцима победе, и моле се да се дарује (свим) крајевима (света) мир и милост“. Ермил је „обагрио одећу течењем свештене крви ... и преселио се у мисаоно Царство“. Даље се каже у њиховој *Служби* да су обадвојица „у кошници били бачени и блажени крај – били су у водама удављени“, али су на тај начин ђавола потопили. Водом су потопљени Христа ради, Који је водом потопио нашу нечистоту. Ермил је још био наставник подвигом у страдању Стратонику и у побожности (Канон, песма 7).

*¹¹ Н. Delehaye, *Les Origines du cult des martyres*, 282-283, каже се да свети Стратоник има храм у Цариграду, стр. 283. R. Janin, *La Géographie eccle-siastique de l'Empire byzantin*, III. Les Eglises et les monastères. Paris 1953, 494-495.

*¹² Le Sunaxaire, *Vie Saints de l'Eglise Orthodoxe* II, decembre-janvier, Thessalonique, 1988, 384-385. Фреска је из 16. века. Најновија икона Светог Стратоника и Ермила (рад Н. Н.) налази се у старој

Ђакон Ермил стоји десно, у десној руци држи крст као знак страдања и победе над својим мучитељима; лева рука му је испружена на доле. Стратоник је на истој представи лево од Ермила, у десној руци такође држи крст мало подигнут у висину главе и ореола; лева рука му је полуиспружена и налази се у висини груди.

Време страдања светих Ермила и Стратоника у Београду обично се доводи у везу самог почетка сукоба цара Константина Великог и његовог савладара и зета Ликинија. Ликиније је владао на Истоку, према томе и у области римског Илирика на Балканском полуострву. Црквени историчар Јевсевије Кесаријски (+ око 340) и Сократ Схоластик (после 439) говоре о сукобу двојице цара. Јевсевије изричито каже да су двојица цара сложено победили своје супарнике Максенција и Максимијана. Заједно су у Медиолануму (данас Милано у северној Италији) издали закон о слободи Хришћанства. Али потоњи сукоб Константина и Ликинија савременик види као сукоб многобоштва, које је на измаку и Хришћанства које долази, и које је недавно (313) тек стекло право грађанства у Римском царству. „Дигао је (Ликиније) руку, не на Константина, него на Бога, који је позајмио своју моћ Константину ...“^{*13} Сама пак победа Константина над Ликинијем, која је касније уследила (324) је дефинитивна победа Хришћанства. Ликиније је макар у почетку био наклоњен хришћанима, али се одједном окренуо против њих и чак је издао „заповест да се епископи не смеју састајати с незнабожцима, да би тако спречио да Хришћанство не узме маха“.^{*14} Жртве таквог гоњења су и Ермил и Стратоник из Сингидунума.

Кратак садржај Житија је следећи: тиранин Ликиније (епитет тиранина за Ликинија забележен је чак и у 11. канону Првог васељенског сабора – видети: Р. Поповић, *Васељенски сабори – одабрана документа*, Београд 2012, стр. 109) је прогонио хришћане. Ђакон Ермил је одмах заточен у Сингидунуму. Саслушавао га је лично Ликиније. Као непоколебивог у вери, цар га је ставио у тамницу на три дана не би ли се овај предомислио. Међутим, Ермил се није одрекао вере у Господа

згради Богословског факултета у Београду – Краља Петра I бр. 2. У цркви Сабора Срба Светитеља на Карабурми у Београду, Драган Марунић је насликао на зиду десне певнице св. Ермила и Стратоника.

^{13*} Јевсевије Кесаријски, *Црквена историја* 10, 8. М. Мирковић, Прогони хришћана, 21-26. А. Tuilier, *Le Conflit entre Constantin et Licinius et les origines de l'arianisme*, *Ziva antika* 1-2(1975), 247-258. Р. Поповић, Епископ Јевсевије Кесаријски о цару Константину Великом, *Ниш и Византија – Зборник радова* 1, Ниш 2003, 39-46.

^{14*} Сократ Схоластик, *Црквена Историја* 1,3.

Христа. У току мучења јавља му се Анђео и сам Господ, који га храбри да издржи до краја. У току испитивања и мучења догодило се да је и чувар затвора, војник Стратоник такође постао хришћанин. И Стратоника су дали на муке, али је и он до смрти остао веран. Обадвојица су добили смртну казну, стављени су у исти ковчег и бачени у реку Дунав. Њихова тела вода је после три дана избацила на копно 18 стадија далеко од Сингидунума, а хришћани су их сахранили.

Најстарија верзија сачуваног Житија светог Ермила и Стратоника потиче из 6. века. Краћа верзија Житија налази се у Минологију Василија Македонца, затим код Симеона Метафраста,^{*15} док Минологиј Михаила IV Пафлагонијца доноси опширну верзију Житија.^{*16} Са ове верзије доносимо и превод Житија на савремени српски језик.

СТРАДАЊЕ СВЕТИХ И СЛАВНИХ ХРИСТОВИХ МУЧЕНИКА ЕРМИЛА И СТРАТОНИКА.

Резбожни цар Ликиније показао је велику ревност за идолопоклонство, али је исто тако свим хришћанима претио стравичном смрћу. Због тога су били претраживани градови и планине, села и поља и саме куће. Онај ко би хришћанина издао цару тај је био похваљиван и заслуживао је највеће почести. Једнога дана када је Ликиније председавао царском суду дође један човек и рече му: „Има, царе, неки човек по имену Ермил, у чину ђакона, који је већ одавно поштовалац хришћана, а и сам јесте хришћанин, али с друге стране он уопште не поштује ни богове, а ни тебе царе“. Чувши ово, тиранин заповеди да Ермила затворе и доведу га на суд. Најпре су га свугде тражили, али су га нашли на молитви. Био је ухапшен и предат царском суду, међутим, Ермил се са великом радошћу покорио полицијским потказивачима.

Када се Ермил појавио пред царем, цар му рече: „Одговори ми јеси ли ти хришћанин, како сам чуо?“ Он одговори: „Не само да Хришћанство исповедам, већ сам посвећен за ђакона да служим невидљивом Богу“. Оштроумни тиранин, желећи дакле да се лично увери, рече му: „Поштуј, дакле, богове!“ Страдалник одговори: „Да ли си ти глув царе, или си изгубио разум? Ја сам ти већ рекао да као ђакон служим Богу невидљивом, а не овим боговима који су бездушни и глуви (= безгласни),

^{15*} Симеон Метафраст, PG 114, 553-565; *Le Ménologe imperial de Baltimore. Textes grecs publiés et traduits par F. Halkin, Subsidia hagiographica*, 69, Bruxelles 1985, 157-170.

^{16*} F. Halkin, Trois textes grecs inédits sur les saints Heimyle et Stratonice martyres à Singidunum (Belgrade), *Analacta Bollandiana* 89 (1971) 10-20.

достојни да буду само предмет подсмеха, а никако клањања“. Цар није могао да поднесе овако искрене речи. Одмах је заповедио да страдалника ударају по лицу справама за мучење направљеним од бакра, док истовремено један од гласника повика: „Престани да тако говориш, Ермиле, укажи поштовање цару, жртвуј боговима и бићеш ослобођен страдања“. Ударали су га затим без милости, а Ермил повика узвишеним гласом: „На вечне казне, о тиранине, ви сами бићете кажњени од истинитог Бога, јер Га ви ниподаштавате да бисте поштовали лажне богове и (што је још погубније) што ви и друге присиљавате и увлачите у исто безбожништво“.

Када је цар увидео да су мучења била веома дуга, он посла страдалника у тамницу на три дана говорећи: „Покајаће се од овог узалудног уздржавања“. Док су га водили у тамницу, страдалник је певао Псалам: Господ је мој помоћник и нећу се плашити шта ће ми учинити човек (Пс. 118,6-7). Одлучио се да претрпи невоље за Христа, а Овај му посла анђела да га укрепи говорећи му: „Ермиле, буди храбар и немој имати страх“ (Д. ап. 18,9), говори и не ућути, бори се и не буди страшљив. Победићеш тиранина и примићеш одозго славни страдалнички венац“ (1. Пт. 5,4).

После три дана Ликиније поново сазове свој суд и позва на њега божанског Ермила. „Јеси ли ти, рече му, најзад одлучио да жртвујеш боговима да би био ослобођен грозних мука које су ти надомак главе? Или, и даље настављаш да се излажеш опасностима?“ На то, страдалник Христов рече: „Царе, ја сам ти већ рекао не; бескорисно је поново ме испитивати. Ја имам на небесима једног Бога кога гледам, за кога желим да се жртвујем, и од кога очекујем брзу помоћ“. Цар опет понови: „Покажи ми да ли је он моћан да ти дође у помоћ?“ Одмах после тога шесторица људи снажних руку а бездушни, који су спремни на лудости и смрт, положише страдалника на земљу и нечовечно га удараху. Међутим, подвижник без икаквог страха тихо се молио: „Госпode Боже мој, Ти који си због мене поднео ударце и крст за време Понтија Пилата – призри на мене страдалника (Д. ап. 20,24), дај ми снаге да идем до краја мојим путем и да заједничарим у Твојој слави“ (1. Пт. 4,13). Таква бејаше његова молитва. Одједном се зачу глас одозго који говори: „Заиста, заиста, Ермиле, кроз три дана бићеш ослобођен садашњих страдања и примићеш од мене највећу награду за све твоје муке“. Овај глас оснажи и охрабри подвижника а престрави мучитеље; они сви попадаше на земљу дрхтећи и тресући се од страха. Међутим, (Ликиније) заслепљен својом безбожиошћу и изгубивши разум, не хтеде да буде мудар и учини добро (Пс. 36,3), нити да разуме да то сам Бог учини ова чудеса. Ликиније посла

мученика у један тамни и мрачни затвор. Али, нашем духовном подвижнику (= атлети) придружи се један друг: наиме, чувар затвора Стратоник, коме се свети (Ермил) бејаше поверио. Био је веома мудар човек и Ермилов потајни пријатељ; он је делио његова убеђења и хришћанску веру. Састрадавао је са својим пријатељем када је овај јавно, пред многима био мучен. За тренутак нећемо више говорити о божанском Стратонику, већ продужавамо историју о божанском Ермилу.

Ермил се вратио у тамницу певајући Псалом: Господ је моја светлост и моје спасење, њега ћу се бојати (Пс. 35,3).

После ове молитве, величанствена светлост одозго обасја га да потврди молитву, а један глас зачуо се одозго поново и препоручио духовном атлети (= подвижнику) да и даље остане храбар и још му објави, као и раније, да ће његов крај (смрт) наступити за три дана.

Сутрадан, Ликиније председавајући своме суду поново заповеди да доведу Ермила. Овај приступи са срцем пуним радости, као што се видело на његовом лицу. Ликиније, смешећи се и климајући главом, и провидно се подсмевајући светитељу, рече: „Дођи. Како си искористио време и мрачни затвор који сам ти дао? Да ли си променио мишљење? Или нам треба још казни и мучења да победимо уздржање твога срца?“ Подвижник одговори: „Загушљиво и тамно место – где сам био заточен – донело ми је велику радост. Сада мир и радост испуњавају моју душу када помислим на добра која ме очекују. Вама се, пак, веома дивим што још увек духовно слепи, нећете никако да окренете очи ка Истини“. Тиранин са великом горчином одговори: „Изгледа, ти ниси схватио да вређаш као безумник. Одговори ми, дакле, јасно: хоћеш ли ти жртвовати боговима, или да ти ја судим како заслужујеш?“ Страдалник одговори: „Царе, ја сам ти већ рекао каква је моја одлука. Чини дакле, што ти драго“. Ликиније се разгневи и нареди да Ермила положи на леђа, и да га ударају по трбуху са штапом. Ова казна је одвратна: углови овог штапа беху тако шиљати да се забадаху у тело. Када је био тако ударан без милости, духовни подвижник је имао велику утеху: молио се тако скрушено, и гледао самог Христа који беше дошао да му помогне, да му олакша муке и објави утеху (крај страдања). Цар, дакле, мислећи да постојаност страдалника у својој вери (побожности) и приврженост истој, доказује његово презирање царског достојанства, наставио је да га мучи. Испребијао му је утробу орловим канцама, како се зову гвоздени орлићи, док свети није прогледао унутрашњим, духовним очима срца. Светитељ је брзо одговорио једним

одељком Псалма: Моје срце и моје тело дрхте пред Богом живим (Пс. 84,3).

После овог ислеђивања и казни, тиранин је имао намеру да га врати у тамницу да би га подвргао још тежем мучењу. Али, добри Стратоник је одлучно решио да испуни своја обећања и заповест, и тако видећи како Ермил трпи, и не могући да му помогне, састрадаваше и плакаше много. Видећи га неки војници, оптужише га цару: „Царе, чувар затвора Стратоник, очигледно саучествује у Ермиловом страдању и хришћанској вери; он је сав тужан видећи како Ермил страда“. Ликиније је одмах позвао Стратоника и питао га, да ли је био Ермилов пријатељ. Мученик, далеко од тога да порекне истину, признаде да је био Ермилов пријатељ, исповеди своју веру и осуди формалну заблуду идолопоклонства. „Ја се плашим, додаде он, само Творца небеса и земље“. Цар нареди да га шибају као и Ермила, „док му дотиче гласа“. Када су га шибали, страдалник је усмерио своје очи ка пријатељу и молио је његово посредништво пред Христом: „Ермиле, говорио је он, моли се Христу за мене да бих Га и ја могао исповедати без слабости, и да победим без муке све обмане тиранина“. У међувремену он се ругао Ликинију, одбијао је да принесе жртве слепим божанствима и још је призвао на њега казну истинитог Бога. Цар, видећи да и он иде да пострада, посла га у затвор, и након застрашивања мучењем, оставио му је времена да се покаје.

Стављен под јаку стражу, мученик је призивао Исуса и упућивао му је ову молитву: Господе, не помињи наше старе грехе. Дођи нам у помоћ, о Боже, Спаситељу наш, ради славе имена Твога (Пс. 79,8-9). Одмах се зачуо глас са небеса: „Ви сте завршили ваш пут, веру сте сачували. Следује вам венац правде, и сутра ћете га примити“.

Сутрадан рано, Ликиније позва Ермила. Видећи да је он непоколебив, ставио га је на вешала, и стравично је мучио његово тело. Мученик је понавља: „Господе, дођи ми у помоћ, и ослободи ме“. Глас одозго одговорио му је: „Буди без страха, јер ја сам с тобом, и ја сам Бог твој“. Овим гласом тиранин је био престрашен. Скинуо је мученика са вешала и наредио да га баце у реку Дунав (ἐν τῷ ποταμῷ τῷ Ἰστροῦ), али тако како његово часно тело не би било пронађено. Затим је довео Стратоника да га посаветује: „Заиста бих га ражалостио ако бих вам се покорио да спасем мој живот“. Ликиније му је узвратио: „Ти дакле хоћеш да умреш са Ермилом?“ „Савршено“, одговори Стратоник; „потребно је заиста да пријатељи деле несреће, а свакако је право да се заједно радују и у добру. За нас нема веће радости и пријатности него да страдамо за Христа?“

Одбио је, дакле, да промени мишљење, и цар је против њега донео исту одлуку и осудио је двојицу мученика на исту смрт. Један је и исти завршетак, заиста сличан, и срећа, и заједничко блаженство, и радост, и судбина, задесила их обојицу.

Водили су их на последње мучење. Певали су са анђелима на Рождество Христово: Слава Богу на висини, на земљи мир, међу људима добра воља (Лк. 2,14). Када су приспели на реку, мучитељи су их ставили у један ковчег и бацили у таласе. Освећена телима светих, река Дунав их је вратила вернима. Без сумње, вишња Доброта није допустила да они буду задржани. После три дана, мученичка тела светих су се видела како леже на стрмој обали. Побожни хришћани су их узели са поштовањем, певали су химне и све оно што налаже хришћански закон за умрле, и положише их заједно, на 18 миља од Сингидонуса (= Београда) (ἐν τινὶ τόπῳ σταδίων ὀκτωκαίδεκα τῆς πόλεως Σιγγηδόνας). Најзад, све заједничко беше двојици пријатеља: исповедање Христа, боравак у тамници, бацање у реку, небески живот и погреб на истом месту.

Нека њиховим заступништвом наш побожни цар прими све што жели:

*Безбројне победе над својим непријатељима,
Окајање и опроштај својих грехова,
Удео у небеској радости после смрти,
Вечни починак са свима светима,
Починак на местима одакле је ишчезла свака туга и уздисање,
Где је свака срећа и радост дарована
Кроз Христа Бога, коме нека је слава у векове. **Амин.***

СТРАДАЊЕ СВЕТИХ ЕРМИЛА И СТРАТОНИКА (Кратка верзија житија).

Да време своје владавине безбожни Ликиније је предузео гоњење побожних следбеника Христових. У свом безбожном делу претраживао је поља и хватао хришћане. Једнога дана приступи неко царском суду тиранина и обавести га говорећи овако: „Постоји неки од оних, који се хришћанима називају, по имену Ермил, који је у чину ђакона“. Чувши пак тиранин за Ермила разгневи се и заповеди брзо да Ермила затворе и доведу на суд. Одмах потом приступише цареве слуге тражећи да испуне и спроведу у дело цареву заповест. Отишавши да га траже, нађоше Ермила на молитви, како се моли, и приближивши му се рекоше: „Хајде, Ермиле, сам цар Ликиније треба те“.

Ермил, ништа не марећи, чак шта више, начинивши знак Христов рече: „Нека буде воља Божија“, и радујући се пође за царским војницима.

Ермила су довели Ликинију, како је и наредио. Заповеди да га изведу пред суд. Сам Ликиније је председавао суду и рече да му приведу Ермила. Гласник повика гласно: „Нека уђе Ермил!“ А када Ермил изађе пред суд рече му Ликиније: „Чујем, Ермиле да си ти хришћанин?“ Одговоривши му Ермил рече: „Не само да сам хришћанин, него сам, шта више, служитељ (= ђакон) Бога невидљивога“. Ликиније одговори: „Прислужи, дакле, боговима!“ Ермил је на то одговорио и рекао: „Безумно је служити немим и глумим боговима који не чују и не виде. Већ сам ти рекао да сам служитељ Бога невидљивог у кога верујем, и који је Творац свега што постоји. Рекох ли ти да нисам служитељ ових богова који су направљени од дрвета и камена, и које су људи створили и којима се опет покорвају“. Ликиније се разгневи на ове хуле и нареди да га ударају бакарним прутевима по образима док гласник не повика: „Ермиле, не хули на цара, већ жртвуј боговима, и тако ћеш самог себе спасити“. Ермил ударен, повика повишеним гласом: „Сам Бог, о тиранине Ликиније, удариће те зато што се клањаш идолима слепим и безживотним, и још друге у такву безбожност уводиш. Ја дакле, ако хоћу да спасем своју душу, нећу да жртвујем боговима“.

Ликиније пак промени лице и рече: „Заповеди да га сместе у затвор на три дана, и даје ти се прилика да промениш мишљење, и да постанеш следбеник свих божанстава“. Ермил на то рече: „Чини што желиш. Ја сам сада као и после три дана спреман да поднесем сва мучења која си ми припремио са оцем твојим Сатаном“. Одлазећи у затвор свети Ермил је идући певао Псалам говорећи: Господ је мој помоћник, и нећу се уплашити онога шта ће ми учинити човек (Пс. 117,6-7). Ушавши у затвор молио се говорећи: Пастиру Израиљев, чуј! Ти који предводиш стадо Јосифово, Који седиш на херувимима, јави се! Пред Јефремом и Венијамином и Манасијом подигни моћ своју, и дођи да нас спасеш (Пс. 80,1-2) из руке крволочног Ликинија, и од свих невоља и мука његових.“ Одмах се појави анђео Господњи и рече Ермилу: Буди храбар и не плаши се, него говори и не ућутиш (Д. ап. 18,9), бори се и не посустани: јер ћеш победити безбожног тиранина и примићеш венац (1. Пт. 5,4).

Када је поново Ликиније председавао суду, заповеди да опет доведу Ермила. Ликиније рече Ермилу, када је овај изашао пред суд: „Ермиле, дао сам ти времена, жртвуј сада боговима; спасићеш се од многих мучења, веруј ми, жртвуј боговима“. Ермил рече: „Рекао сам ти већ, и

опет ти говорим да не служим боговима, имам Бога на небу коме се клањам и од кога добијам помоћ“. Тиранин Ликиније одговори: „Заповедам да те ударају јавно са шест штапова, да видим да ли он, за кога кажеш да је на небу, има власт да ти помогне“. Ударан веома са шест штапова, Ермил повика гласом: „Господе Боже, који си разапет у време Понтија Пилата, сети ме се у царству Твоме“ (Лк. 23,42). Зачу се глас са неба који говори: „Ермиле, заиста, заиста (= амин, амин) ти кажем да ћеш кроз три дана победити безбожног тиранина и примићеш венац“. Од овог, пак, гласа уплашише се они који га удараху и попадаше и постадоше неми. Све пак присутне обузе страх, а сам Ликиније уплаши се веома и поново опседнут од Сатане заповеди да светог баце у мрачни затвор, и да га предају војнику по имену Стратоник, који је био Ермилов пријатељ.

Ермил рече Ликинију: Ја ходим у светлости, а ти ходиш у крајњој тами (Мт. 22,13). Када је ушао у затвор са Стратоником, певао је Псалам говорећи: Господ је моје просветљење, и Спаситељ мој кога ћу се бојати: Господ је заштитник мог живота, од кога ћу имати страх? Приближише ми се они који ми чине зло, да поједу моје тело, стегнуше ме непријатељи моји, и трпим и изнемогах. И ако ме ставите на муке, нећете уплашити моје срце, и ако подигнете рат против мене, ја се у Њега уздам. Господу јединоме молим се и Њиме живим (Пс. 26(27),1-4), шта ће ми учинити Сатана, и рука сина његовог Ликинија?“ Када је завршио Псалам, светлост обасја тамницу и зачу се глас са небеса који му рече: „Рекох ти и опет ти говорим, да претрпиш, и после три дана и три ноћи сатрћеш тиранску силу“.

Сутрадан је Ликиније поново председавао и са високог места, преко гласника је позвао Ермила, а гласник повишеним гласом позва Ермила, чије лице и душа беху просветљени и испуњени разумом. Ликиније се благо насмеши и завртевши главом рече: „Предао сам те у мрачну тамницу, да ли си се променио? Жртвуј боговима или ћу поново наредити да те ставе на опасне муке“. Ермил одговарајући рече: „Човекољубиви Бог преобрати тамничку таму у светлост. Дивим се како чувар мрака није се обратио овој истинитој светлости која обасјава сваког човека који долази на свет“ (Јн. 1,9). Много разгневиен, Ликиније му одговори: „Ермиле, принеси жртве, или, шта то говориш; морамо те још ставити на муке“. Ермил на то одговори: „Нема потребе да ти одговарам, чини што хоћеш!“ Тада Ликиније заповеди да га ударају гвозденим штаповима, док Ермил повика: Господе, помогни ми, у Тебе се уздам (Пс. 69(70), 2). Одмах се зачу глас са небеса који говори: Господ чује глас оних

који му се моле (Пс. 5,2). Опет га много удараху, а тиранин поново рече: „Веруј ми, Ермиле!“ А Ермил рече: „Нећу жртвовати. Чини шта хоћеш!“ Ликиније поново заповеди да донесу справу за мучење, и удараху га по стомаку тако да се утроба видеде. Све су то чинили веома нечовечно, док Ермил завапи: Срце моје и тело моје радују се Богу живоме (Пс. 84,2). Иако му се просула утроба, овај није клонуо, већ горе подиже душу своју и дух свој. Ликиније видећи ову радост, и да све муке не наудише светом Ермилу, већ стигоше оне који су га мучили. Зато Ликиније заповеди да још сутрадан доведу Ермила и подвргоше га још страшнијим мукама.

Ермилов пријатељ Стратоник састрадавао је сва мучења која су снашла Ермила. Остали војници видећи то, дођоше Ликинију и рекоше: „Стратоник, који је под влашћу и законом твога царства, пријатељ је Ермилу, и састрадава са њим“. Ликиније упита Стратоника говорећи му: „Јеси ли Ермилов пријатељ, и не желиш да извршаваш моје наредбе, нити да принесеш жртве боговима?“ Стратоник одговори: „Пријатељ његов јесам, и ја сам хришћанин“. Ликиније је био разјарен овим речима, па одговори: „Шта, дакле! упркос свега, делиш његово мишљење, и нећеш да принесеш жртве боговима?“ Стратоник рече: „Нећу да жртвујем твојим боговима, јер се бојим Бога који је створио небо и земљу и цео свет“. Пун гнева Ликиније заповеди да га предају да се удара штаповима. Када су га ударили, повика јаким гласом: „Моли се, пресвети Ермиле за мене, и да срце моје не подлегне тиранину!“ Још изговори и ове речи: „Нећу извршити твоју заповест, о тиранине! нећу жртвовати твојим боговима, о Ликиније. Имам Христа у замену за сва зла која си ми нанео“ (Пс. 7,5). А када су Стратоника избали штаповима, рече Ликиније да их обојицу, и Ермила и Стратоника, чувају под стражом и даље испитују.

Када су обојица били у затвору, Ермил је ноћу наставио да се моли говорећи: Господе, не опомињи се мојих ранијих безакоња, да не останем не услышен. Помогни нам, о Боже, Спаситељу наш! (Пс. 78(79),8-9). Дође глас са небеса који говори: „Трку свршисте, веру сачувасте, дакле, припашће вам венац части (2. Тим. 4,7-8), који ћете примити сутра када будете победили тиранина“. А када је свануо дан, седећи на високој судијској столици, Ликиније заповеди да доведу Ермила. Када овај дође, Ликиније му рече: „Шта чекате Ермиле? Сада, ако желиш жртвуј боговима“. Ермил рече: „Нећу да жртвујем боговима, јер су демони. Нећу да се клањам твојим идолима, јер су сатанско дело. Одбијам, тиранине! Ако пак желиш да нашем телу приредиш веће муке, учини то. Вера у Христа јесте на првом месту, па онда тело. Ти, који си прах, а ја сам

земља. Не плашимо се ако убијеш тело, јер немаш власт над душом. Плашимо се Бога невидљивог и силног, Који може и душу и тело да спасе“ (Мт. 10,28).

После неког времена тиранин, узбуђен, заповеди да Ермила окрену на леђа. Када су га окренули, он завапи: Господ је мој помоћник, и моја светлост (Пс. 18,14). Јави се глас са небеса говорећи: Не плаши се, ја сам с тобом, не очајавај, јер сам ја Господ и Бог твој (Иса. 41,10). Од овога гласа обузе страх Ликинија, и одреси Ермила, и ослободи га веза, а потом Ликиније заповеди да га баце у реку Дунав. Заповеди да одмах доведу и Стратоника, а када овај дође рече му Ликиније: „Стратониче и бедниче, учини по мојој вољи и жртвуј боговима, да и тебе не подвргнем осуди као твог пријатеља Ермила“. Стратоник одговори: „Био бих бедник ако не бих следовао пријатеља Ермила, и ако бих пристао на безбожне и бедне твоје заповести. Одбијам да принесем жртву, Ликиније!“ Ликиније одговори: „Желиш, дакле, да са овим твојим пријатељем умреш?“ Свети Стратоник рече: „Са задовољством ћу заједно с њим умрети за Христа. Јер садашња страдања за људе су ништа, јер ће на крају доћи време да сваки човек да Богу одговор за своја дела“ (Рим. 2,6). Ликиније се разгневи и заповеди да баце Стратоника са Ермилом у реку.

Ова двојица завршише свој животни пут са песмом Богу говорећи: Слава на висини Богу, и на земљи мир (Лк. 2,14). Обадвојица су јавно, свети Ермил и Стратоник, у ковчегу бачени у реку која се зове Дунав, и говорили су једногласно: Благословен си Боже, Оче неба и земље, Који ниси помогао неваљалом Ликинију и слугама његовим. После три дана река је избацила тела светих страдалника Ермила и Стратоника. Њихова тела су узели побожни људи и положили на место направљено од камена, 18 миља од Сингидунума, хвалећи Бога, коме нека је слава и власт, у векове векова. **АМИН.**

